Влада – Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 249 (1499) ♦ Субота, 28 грудня 1996 року ♦ Ціна договірна

Лад і стабільність

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз 26 грудня виступив перед учасниками установчих зборів асоціації сіл, селищ і малих міст України, які відбулися в Києві. Він виклав свою точку зору щодо цінності асоціації як демократичного неполітизованого утворення, зупинився на деяких перспективних питаннях її діяльності, коротко охарактеризував проекти Законів «Про місцеве самоврядування» та «Про місцеві державні адміністрації», які схвалені Верховною Радою у першому читанні і унормовують взаємини між представницькими і виконавчими структурами.

Підкресливши, що лад і стабільність у державі забезпечуються насамперед тим, як працюють на місцях представницькі органи влади, Голова Верховної Ради побажав їм успіхів у роботі.

Прес-служба Верховної Ради України.

МОЖЕМО ПРАЦЮВАТИ ДНЯМИ Й НОЧАМИ

Було б над чим

З прес-конференції заступника Голови Верховної Ради України Віктора Мусіяки

Зустріч заступника Голови Верховної Ради України Віктора Мусіяки з журналістами була присвячена питанням підготовки і проходження законів, що стосуються органів місцевого самоврядування та місцевих державних адміністрацій.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

ЮВІЛЕЙНИЙ БЕНЕФІС *Діда Мороза* — *Мукіна*

Свою кар'єру Діда Мороза Юрій Мукин почав 1976 року. Вдягти червону свитку, наклеїти білу бороду й узяти в руки мішок з подарунками змусила Мукіна не казка, а реальність. Треба було підтримувати сімейний бюджет студентської сім'ї і заробляти на новорічні подарунки дружині й дитині.

Дідморозівський дебют Юрія, можна сказати, був успішний: і щодо грошей, і щодо морального задоволення. Правда, маленький прокол вийшов у власній сім'ї — дворічна Наталочка побачила під шубою Дідуся Мороза знайому сорочку, та й голос чарівного гостя був рідний, татків...

Двадцять років тому, пригадує Юрій Петрович, фірма «Світанок» споряджала 40 київських дідів морозів не тільки подарунками для дітей (до речі, замовити додому Діда Мороза з повним комплектом новорічних послуг — вітаннями, жартами, подарунками, іграми та ін. коштувало замовникові карбованців три), а й автотранспортом. Відтоді щороку Юрій Мукин через фірму «Світанок» оформляється на сезонну роботу —поправляти фінансові справи.

(Закінчення на 16-й стор.).

РОБОЧА ПОЇЗДКА ПРЕЗИДЕНТА

Президент України Леонід Кучма перебував на Донеччині, повідомляє Укрінформ.

Згідно з програмою робочої поїздки глава держави взяв участь у відкритті Розівського комбікормового заводу, відвідав колективне сільськогосподарське підприємство «Єнакіївська птахофабрика». Леонід Кучма побував у відкритому акціонерному товаристві «Шахта Жданівська», де зустрівся з керівництвом, бригадирами та інженерно-технічними працівниками підприємства. Президент України також ознайомився з роботою ВАТ «Харцизький трубний завод».

Обіцяли поспішити, та людей не насмішити

Київська міська держадміністрація оголосила про введення в дію 30 грудня о 12 годині нової станції метро «Лук'янівська». У відкритті станції візьмуть участь Президент України Леонід Кучма та голова столичної міськдержадміністрації Олександр Омельченко.

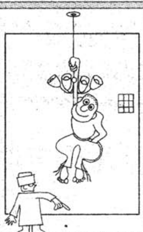
Підготовка до цієї події викликала чимало критичних зауважень. В основному вони стосувалися поспішності, з якою станцію вводять у дію. Однак громадська думка переважно схилялася до того, що такий крок є виправданим. А будівельники пообіцяли здати об'єкт вчасно.

Білорусь попрощалася з ракетами

Президент Білорусі Олександр Лукашенко у посланні на ім'я Президента України Леоніда Кучми повідомив, що 27 листопада з білоруської території було виведено останню міжконтинентальну балістичну ракету. За повідомленням агентства «Інтерфакс», лист Олександра Лукашенка передав Леоніду Кучмі в четвер у Києві посол Білорусі в Україні Віталій Курашик.

Як повідомив журналістам прес-секретар Президента України Дмитро Марков, у листі зазначається, що із завершенням процесу виведення міжконтинентальних балістичних ракет Білорусь стала ще однією без'ядерною державою в Європі. Олександр Лукашенко висловлює надію, що Україна й Білорусь ефективно працюватимуть задля зменшення ядерної загрози в світі.

Дошка пошани

Галіфе

Будинок для божевільних. Палата «Бонапартів». Сеня, учепившись обома руками за люстру, гойдається під стелею і виголошує:

— Товариці! Я звертаюся до вас із світлого майбутнього!

— Сеню! — сердиться лікар. — Ще одне слово —натисну на вимикач, і тобі в очах відразу потемніє...

— Вмикай, бандерівець клятий! А сьогодні все одно свято — входження Української Радянської Соціалістичної Республіки у сім'ю СРСР!.. «Эту песню не задушишь, не убьешь!..»

— Що ж, Сеню, шкода. Проміняв ти своє галіфе на світле майбутнє. Віднині ходитимеш, як і всі буйні без винятку, без штанів.

Сеня грушею падає додолу.

— Тільки не галіфе! Ви ж знаєте — його мені сам Чапаєв заповідав!.. Тільки не.. Це він, — скиглить Сеня, — це Мороєнко мене підбив, навчив, мовляв, відсвяткуємо разом — подарую тобі червоні підтяжки... А на біса вони тоді мені без галіфе?

— Чому саме червоні?

— А ви що, не знали, що наш Мороєнко — дальтонік? У нього все червоне. І моє галіфе теж! У-у, провокатор!

Дошка закінчується на 4-й стор.

У номер

Можемо працювати днями й ночами

(Початок на 1-й стор.).

Як відомо, їх обговорено у парламенті в першому читанні. І хоча, на думку журналістів, процес цей був досить безболісний, Віктор Лаврентійович підкреслив, що таке видається лише на перший погляд. Видимій легкості передувала глибока і грунтовна робота над законопроектами відповідної комісії. Для того, щоб влада на місцях справді могла працювати ефективно, необхідно також, окрім двох названих, прийняти ще й закони «Про столицю» та «Про статус Севастополя».

Але закони можуть так і залишитися декларативними, якщо не внести змін до інших. Зокрема, це стосується законодавчих актів щодо системи оподаткування, місцевих податків і зборів тощо, тому що основою будь-якої влади, і передусім місцевого самоврядування, є бюджет і власність.

Ще одна проблема — делегування повноважень. Як зазначив Віктор Лаврентійович, ми вже були свідками «перетягування каната» виконавчою і законодавчою владами. Все це закінчується паралічем будь-якої влади. Щоб цього не сталося, потрібно чітко виписати повноваження всіх гілок влади на місцевому рівні. Адже норми законів мають бути однозначні, щоб не допускати подвійного тлумачення.

Необхідно також визначитися із власністю. Якщо раніше існувала державна і комунальна, остання — як різновид першої, то тепер є вже й приватна. Більше того, комунальна власність — це спільна власність громади на території села, селища, міста. А як бути, наприклад, з областю? Очевидно, їй у власність можуть передаватися об'єкти за спільною угодою. Одне слово, у законодавців проблем ще чимало.

Журналістів зацікавило також питання щодо проходження через парламент законодавчих актів, ініційованих Президентом України. Адже в засобах масової інформації досить часто звучать думки, що Верховна Рада України ігнорує законодавчу ініціативу Президента України. Не коментуючи останнє, Віктор Лаврентійович зазначив, що з 26 законодавчих актів, які надійшли до Верховної Ради, 2 — відкликано, 6 — схвалено, 8 — обговорено і прийнято в першому або другому читанні, 5 — розглянуто і відправлено на доопрацювання, через низьку якість повернуто ще кілька законодавчих актів, що стосуються податкового законодавства.

— Загалом Верховна Рада України готова працювати над законами день і ніч — було б лише над чим, — сказав на закінчення заступник Голови Верховної Ради України Віктор Мусіяка.

У роботі новий Митний кодекс

Відбулося організаційне засідання спеціальної тимчасової комісії з підготовки до попереднього розгляду нової редакції Митного кодексу України. До комісії, яку було створено тиждень тому рішенням сесії Верховної Ради України, ввійшло більше двадцяти народних депутатів. Вони представляють всі фракції і групи парламенту.

Відкриваючи засідання, народний депутат Юрій Кризський коротко зупинився на завданнях, які належить виконати комісії, наголосив на важливості та необхідності належної підготовки цього законодавчого акту. Нагальна потреба у новій редакції документа, як зазначив Юрій Кризський, виникла у зв'язку з тим, що нині чинний Митний кодекс у деякій мірі став гальмом у розвитку взаємовигідних міжнародних економічних відносин. Тому комісія мусить попрацювати над новим проектом з повною віддачею, щоб прийняти його ще цим складом Верховної Ради України.

Василь ТУГЛУК.

Парламентська хроніка

Заборгував — плати! Не платиш — на торги?

Вечірнє засідання 26 грудня

Після обідньої перерви депутати відразу приступили до обговорення проектів законодавчих актів, запропонованих урядом щодо врегулювання проблеми податкових зобов'язань. На засіданні був присутній кабінет міністрів у повному складі. З доповіддю виступив Прем'єр-міністр Павло Лазаренко.

Початок його виступу був з розряду «похоронних»: «Не працює багато підприємств, згортається виробництво, бідує село, росте безробіття, падає життєвий рівень. Ще півроку, і далі важко буде проводити самостійну внутрішню політику... Держава та її економіка досягли тієї межі, за якою неминуче настає крах».

Вихід — у зміні ідеології та бази оподаткування з тим, щоб суб'єкти господарювання могли і працювали у легальному режимі, і це було б їм вигідно. Досі вони масово вдаються до приховування своїх реальних доходів. Наслідок — обіг тіньової економіки за останній час зріс на третину і досяг масштабу, який загрожує національній безпеці. Тоді як виплата зарплати затримується на 3—9 місяців, десятки різних позабюджетних фондів процвітають. Уряд і тут бере ситуацію під контроль. І віддача відчутна. Вживаються заходи з упорядкування масових пільг, які «з'їдають» до 40 відсотків бюджету.

Тіньова економіка нині складає близько 50 відсотків і вже зрівнялася з офіційною. «Ми стоїмо на порозі ситуації, коли вітчизняна економіка працюватиме не завдяки, а всупереч державі», —підсумував доповідач.

Не краще становище у банківській системі. Потребує поліпшення механізм управління валютними резервами. За цих умов єдино можливий вихід —оздоровлення національного виробництва, виведення економіки з тіньового сектора, введення оподаткування за фактичними результатами роботи. Без цього, визнав П. Лазаренко, можна «відсидітися ще рік, але тоді втратимо вже не уряд, а економіку, державу».

У разі прийняття пакета рішень у 1997 році можна очікувати хоч і незначного, але все-таки зростання внутрішнього валового продукту, початку реального відродження економіки, виходу всього народного господарства із затяжної кризи. Потрібен також збалансований, не обтяжений популізмом бюджет. Без цього просто не обійтись, зазначив доповідач. Він запевнив, що уряд здатний працювати і реалізувати свою програму.

З наступного питання — проекту закону про списання та реструктуризацію податкових зобов'язань платників податків станом на 1 вересня 1996 року — доповідав віце-прем'єр-міністр Віктор Пинзеник. Йшлося про зміну режиму стягнення своєчасно несплачених податків: не негайне стягнення, а з наданням часу на погашення недоїмок терміном півтора місяця. Ще одна зміна — реструктуризації підлягають суми недоїмок, штрафів та пені (їх стягнення розтягується на три місяці). Третя зміна стосується строків повернення валютної виручки — цю норму вилучено з проекту закону. Уточнено ряд норм щодо порядку погашення заборгованості у разі реструктуризації підприємств-боржників. Основна мета проекту, наголосив В. Пинзеник, зменшити податковий прес, а відтак підтримати вітчизняного виробника.

Із співдоповідями виступили народні депутати Вадим Гетьман та Віктор Суслов. Позицію своїх груп та фракцій висловили народні депутати. В цілому схвалюючи проект, усі вони так чи інакше не погоджувалися з 5 статтею, основний зміст якої вміщується у коротку формулу: заборгував — плати; не платиш — на торги! Причому, право карати або милувати надавалося чиновникам податкової інспекції. Більшість виступаючих висували умову прийняття проекту — зняти цю статтю і замінити її такою, де б передбачалися юридичні підходи до розв'язання проблеми погашення заборгованостей. У заключному слові П. Лазаренко запевнив сесію, що цю статтю буде переглянуто. Проект закону прийняли у першому читанні за умови, щоб до 10 лютого 1997 року він буде доопрацьований з урахуванням зауважень, висловлених на сесії.

Іван ДМИТРЕНКО.

Продовжено термін отримання приватизаційних сертифікатів

Ранкове і денне засідання 27 грудня

Після оголошення запитів «грюкнув дверима» депутат Олександр Бобриньов, обраний частиною севастопольців. У своїй заяві він звинуватив виконавчу владу як України, так і Росії в розпалюванні пристрастей довкола Севастополя. На його думку, конфлікт продовжується заради того, щоб відвернути увагу від соціально-економічних проблем в обох державах, а також, щоб набрати бали у передвиборчій гонці. Ще одним об'єктом критики депутата-севастопольця став Голова Верховної Ради Олександр Мороз, який, вважає депутат, скористався неперевіреними даними про останні події в Севастополі, що надійшли від Служби безпеки України.

У зв'язку з цим Олександр Бобриньов вирішив скласти повноваження народного депутата України.

Олександр Мороз у відповідь зауважив, що дані, які він навів, достовірні, а рішення щодо позиції Олександра Бобриньова прийме сесія після розгляду його заяви у відповідних комісіях.

Потім депутати приступили до повторного третього читання проекту Закону України «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про приватизацію майна державних підприємств». Суть законопроекту в тому, що Фонд державного майна відтепер буде підпорядкований виключно Верховній Раді, а приватизація здійснюватиметься лише відповідно до законодавчих актів, а не указів Президента чи рішень уряду. І ще одна особливість з'явиться у приватизаційному процесі: тепер нашим платіжним засобом за приватизаційні об'єкти будуть лише гроші, які надходитимуть у державний бюджет. Разом із прийняттям постанови про введення в дію цього закону сесія вирішила продовжити термін видачі приватизаційних сертифікатів громадянам України і обміну їх на акції приватизовуваних підприємств.

Володимир КОРОЛЮК.

Народні депутати прийняли у першому читанні законопроект «Про національну програму екологічного оздоровлення басейну Дніпра та поліпшення якості питної води», перенесли на січень слухання питання «Про національну програму розвитку агропромислового виробництва й відродження села на 1996—2005 роки». В січні також буде розглянуто проект постанови Верховної Ради України про склад слідчої депутатської комісії. Проект цієї постанови вніс народний депутат Володимир Яворівський.

Депутати внесли зміни до Закону «Про ветеринарну медицину», а також у Постанову Верховної Ради про порядок ведення в дію Закону України «Про особливості приватизації майна в агропромисловому комплексі».

В першому читанні без обговорення було прийнято закон України про Вищу раду юстиції.

У підсумковому слові Голова Верховної Ради Олександр Мороз підкреслив, що рік, котрий минає, був для парламенту дуже складним і водночас дуже продуктивним. Найвищим досягненням парламенту, вважає Олександр Олександрович, було прийняття Конституції України.

Голова Верховної Ради Олександр Мороз привітав народних депутатів і всіх громадян нашої держави з наступаючим Новим роком.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів з питань оподаткування товарів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України

З метою скасування пільг щодо сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з товарів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України, Верховна Рада України **постановляє:**

1. В абзаці другому статті 2 Декрету Кабінету Міністрів України від 11 січня 1993 року №4-93 «Про Єдиний митний тариф України» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №12, ст.107, №28, ст.301) слова «та при отриманні організаціями гуманітарної і технічної допомоги, які визначаються Кабінетом Міністрів України» виключити.

2. Визнати такими, що втратили чинність, законодавчі акти України в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість згідно з переліком, що додається.

Президент України
Л.КУЧМА.

м. Київ, 17 грудня 1996 року.

Додаток до Закону України

«Про визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів з питань оподаткування товарів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України»

ПЕРЕЛІК законодавчих актів України, що втратили чинність

1. Пункт 5 статті 18 Закону України «Про зайнятість населення» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., № 14, ст.170; 1996 р., №3, ст.11) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з товарів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України.

2. Частина перша статті 7 Закону України «Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., №16, ст.198; 1992 р., №13, ст.177; 1996 р., №3, ст.11) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з товарів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України.

3. Частина шоста статті 18 Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації» (Відомості Верховної Ради України, 1991 р., №25, ст.283; 1996 р., №3 ст.11) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з товарів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України.

4. Частина четверта статті 64 Закону України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради України, 1996 р., №21, ст.84) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з товарів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України.

5. Абзац шостий пункту 2 Постанови Верховної Ради України від 6 грудня 1991 року «Про порядок введення в дію Закону України «Про пенсійне забезпечення» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., №3, ст.11; 1996 р. №3 ст.11) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з товарів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України.

6. Абзаци другий і четвертий пункту 2 статті 22 Закону України «Про основи державної політики в сфері науки і науково-технічної діяльності» (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., №12, ст.165; 1996 р., №3, ст.11) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з товарів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України.

7. Абзац другий частини першої статті 26 Основ законодавства України про культуру (Відомості Верховної Ради України, 1992 р., №21, ст.294; 1996 р. №3, ст.11) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з товарів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України.

8. Стаття 3 Декрету Кабінету Міністрів України від 23 квітня 1993 року №37-93 «Про пільги Героям Радянського Союзу і повним кавалерам ордена Слави» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №24, ст.271; 1996 р., №3, ст.11) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з товарів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України.

9. Пункт 23 частини першої статті 13, пункт 2 статті 16 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (Відомості Верховної Ради України, 1993 р., №45, ст.425; 1996 р., №3, ст.11) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з товарів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України.

10. Пункт 2 статті 9 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., № 4, ст.18; 1996 р., №3, ст.11) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з товарів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України.

11. Стаття 36 Закону України «Про Національний архівний фонд і архівні установи» (Відомості Верховної Ради України, 1994 р., №15, ст.86; 1996 р., №3, ст.11) в частині звільнення від сплати ввізного мита, митних та акцизних зборів і податку на добавлену вартість з товарів, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України.

Тетяна КИСІЛЬОВА, голова Держстандарту України

Споживай, небоже, що мені негоже

Чому найбідніші з нас інвестують іноземний та вітчизняний тіньовий бізнес?

«Держава забезпечує громадянам захист їх інтересів як споживачів, надає можливість вільного вибору товарів (робіт, послуг), одержання знань і кваліфікації, необхідних для прийняття самостійних рішень під час придбання та використання товарів відповідно до їх потреб, гарантує придбання або одержання іншими законними способами товарів в обсягах, що забезпечують рівень споживання, достатній для підтримки здоров'я і життєдіяльності», — задекларовано в Законі України про захист прав споживачів ще 1991 року.

ЧИ БАГАТО споживачів України можуть оцінити інформацію, подану іноземною мовою на яскравих етикетках імпортних товарів? Що це — масло чи маргарин, кава чи кавовий напій, сік чи напій тощо? Залишається цілком довіритися продавцеві. Але від цієї інформації залежить вибір споживача. Чи завжди він усвідомлений і відповідає його потребам? Знов-таки, ні. Нещодавно Держстандарт попереджав у засобах масової інформації, що напої з Німеччини «Yves Roche Prestige» (Ів Роше Престиж) та його аналоги «Yves Roche» (Ів Роше) та «La Rochall» (Ля Рошаль), які майже в кожному торговому кіоску й гастрономі продавали як шампанське або ігристе вино за ціною 5,5–6,5 гривні за пляшку, насправді не вино, а газований вуглекислим газом спиртово-водний розчин з цукром, лимонною кислотою і ароматизатором. Проведена органами з сертифікації ідентифікація цих напоїв засвідчила, що в них взагалі немає виноматеріалів, які використовують для шампанських або ігристих вин. Саме тому сертифікат на «Yves Roche Prestige» було видано як на ароматизований слабоалкогольний напій. На жаль, продавці напоїв у торгівлі подавали споживачеві недостовірну інформацію.

Сприяла витісненню вітчизняного високоякісного шампанського, яке продавали за ціною нижче від «Yves Roche», з нашого ринку й енергійна та масштабна реклама напою. Величезні рекламні щити в Києві на Хрещатику, залізничному вокзалі, біля Національного виставкового центру привчали споживача до «Yves Roche», відзначали його вишуканий смак, але не роз'яснювали, що за продукт рекламується. Очевидно, що рекламодавці, розуміючи відповідальність перед Законом "Про рекламу», не наважувалися називати товар шампанським вином. Хоча згідно з ст. 10 цього закону недобросовісною вважається і реклама, яка внаслідок неточності, двозначності може ввести в оману споживачів реклами і завдати їм шкоди. При цьому Держспоживзахист міг би вимагати від рекламодавця публікації відомостей, що корегують (уточнюють, доповнюють) рекламу, та звертатися з позовом до суду з приводу протиправних дій рекламодавців. Антимонопольний комітет Російської Федерації (а в РФ немає державного комітету захисту прав споживачів, його функції виконує Антимонопольний комітет) звернувся до суду на фірму-виробника його напою з приводу недобросовісної конкуренції, і Федеральний центр у боротьбі з недобросовісною конкуренцією (ФРН) зобов'язав фірму « Св. Леонард Вайнкеллерай Гмб і К°» (м. Трир) змінити оформлення пляшок, яке звичайно використовують для шампанських вин, виготовлених з винограду, для того щоб не вводити споживача в оману щодо якості напою. Етикетки при цьому під час поставок напою до РФ повинні були друкувати російською мовою.

Витіснені з російського ринку, ці напої перекочували на український. На жаль, в Україні ні Антимонопольний комітет, ні Держспоживзахист не повторили судову справу. Але широко розповсюджена Держстандартом через його регіональні відділення інформація про вміст «Yves Roche» призвела до зниження ціни напою. Споживач тепер вільний у самостійному виборі — українське шампанське як високоякісний гігієнічний продукт за 5–6 гривень або газований слабоалкогольний напій з Німеччини за 1,5–2 гривні.

Часто на деяких етикетках імпортних товарів є напис іноземною мовою із застереженнями, про які споживач може не знати. Наприклад, у Донецьку на сертифікацію було представлено безалкогольні фруктові вина з Німеччини, на яких німецькою мовою було застережено — хворим на фенілкетонурію не застосовувати. Але навіть якби кожний, хто полюбляє «Фанту», прочитав на етикетці інформацію про цей продукт, то його враження могло б змінитися. Цей продукт містить воду, цукор, синтетичний барвник, бензонат натрію, антиоксидант, стабілізатори, ароматизатори, лимонну кислоту. Ні вітамінів, ні амінокислот, ні мікроелементів тут немає. А на етикетці — яскраві, привабливі апельсини. Для виготовлення освіжаючих, вітамінізованих, профілактичних тонізуючих напоїв Київський завод «Росинка» використовує переважно природну сировину рослинного походження — фруктово-ягідні, цитрусові настої, екстракти пророслих зернових культур і лікарських трав, глюкозо-фруктові сиропи з додаванням органічних харчових кислот. Вітаміни, мінеральні речовини, кислоти, ферменти, фенольні сполуки, пектинові речовини, що мають ці компоненти, сприяють нормальному травленню і виведенню з організму канцерогенних і токсичних речовин, у тому числі і радіонуклідів.

Традиційний для України напій — хлібний квас, виготовлений з житнього борошна і солоду, містить вітамін B^1 — тіамін, який заспокоює нервову систему, зменшує почуття втоми, стимулює працездатність тощо. Споживач, отримуючи повну інформацію, а не лише розглядаючи яскраву етикетку імпортних напоїв, міг би, справді, бути вільним у самостійному виборі товарів.

Розрекламовані на телебаченні, у пресі імпортні харчові продукти — йогурти, «марси», «баунті», напої — можуть перебувати на прилавках роками. Майже всі харчові продукти містять жири, білки, вуглеводи, яким властиве швидке псування в умовах навколишнього середовища.

Для продовження терміну зберігання знайдено спосіб консервування через хімічний вплив на продукти. Але біологічна дія хімічних речовин може призводити до алергічних захворювань. У різних країнах у виробництві харчових продуктів використовують близько 500 харчових добавок, не враховуючи деяких різновидів комбінованих добавок, окремих ароматизаторів. Серед заборонених ще в СРСР – барвники Е-121 (цитрусовий червоний 2) та Е-123 (амарант), а також консервант Е-240 (формальдегід). Державні органи охорони здоров'я визначають право на їх застосування. Якщо, наприклад, амарант не застосовують у США, а в СРСР він був заборонений ще 1971 року як речовина, що спонукає ракові захворювання, то Європа його широко використовує як барвник для харчових продуктів. Кожна країна знаходить раціональну межу в боротьбі за здоров'я людей і привабливість товарів на ринку.

Саме з метою захисту прав споживача та запобігання реалізації продукції, небезпечної для життя та здоров'я громадян і на реалізацію Закону «Про захист прав споживачів» прийнято постанову КМУ № 1371 від 9.11.1996 р. «Про вдосконалення контролю якості і безпеки харчових продуктів», згідно з якою товар, реалізовуваний у роздрібній торгівлі, з 1 січня 1997 року повинен мати на етикетках(упаковці) інформацію в доступній для сприйняття формі, викладену відповідно до чинного законодавства про мови, і містити відомості про:

загальну назву харчового продукту;

масу (об'єм);

склад, у тому числі перелік використаних у процесі виготовлення інших продуктів харчування, харчових добавок, барвників тощо;

калорійність;

дату виготовлення;

термін придатності до споживання та умови зберігання;

найменування та адресу виробника.

Введення такої вимоги не є примхою України. Країни–члени Спільного ринку під час етикетування виробів харчової промисловості мусять обов'язково вказувати такі відомості: найменування продукту, перелік інгредієнтів, що входять до його складу (за ступенем їх зменшення), чисту вагу, мінімальний строк придатності, особливі умови зберігання та використання, назву і статус виробника, пакувальника або продавця у рамках ЄЕС, місце розташування підприємства-виробника (у разі, коли відсутність цих даних може спричинити помилку споживача), спосіб застосування (якщо такого роду вказівка є необхідною для забезпечення належного використання продукту), вміст спирту у градусах (у разі якщо він перевищує 2,2 %).

У ряді країн стосовно етикетування продукції харчової промисловості діють також деякі додаткові правила. Наприклад, в Італії вважається обов'язковим вказувати на етикетці дані про гідрогенізацію не лише рослинних масел, як це передбачено директивою ЄЕС, але також і всіх інших видів жирів. Згідно із статтею 112-6 Продовольчого кодексу Греції споживач має одержувати чітку інформацію щодо кількості та видів жирів, використаних у процесі виготовлення хлібобулочних та кондитерських виробів. Відповідно до регламентації, що існує у США, під час етикетування всіх продовольчих товарів, що містять сульфіти в кількості не менш як 10 мг на 1 кг, слід обов'язково звертати увагу на факт їх наявності в хімічному складі продукту.

Населення України, більша частина якого мешкає в зонах екологічного лиха, потребує збалансованого харчування і навряд чи зацікавлене в отриманні «ласощів» з хімічними добавками—барвниками, консервантами, антиоксидантами, стабілізаторами, емульгаторами, підсилювачами смаку, аромату тощо. Рівень технології майже всіх діючих вітчизняних виробництв аналогічної продукції відповідає світовим показникам, а деякі з них неперевершені з точки зору екологічності.

Слід підкреслити, що питання забезпечення споживачів, тобто нас з вами, доступною, повною і достовірною інформацією стосовно якості імпортної продукції виходить далеко за побутовий рівень. Його треба розглядати, пам'ятаючи про тісний і навіть нерозривний зв'язок споживача і виробника. А виробників при цьому відразу і свідомо треба розділити на власних, тобто українських, і зарубіжних. І, зрозуміло, тільки той виробник може розраховувати на нормальне існування і розвиток, який знайде собі споживача.

Сьогодні в Україні склалася тяжка економічна ситуація. З одного боку, рівень життя населення вкрай знизився. Внаслідок цього зріс попит на дешеві товари, які, як правило, не можуть бути якісні. З другого боку, після розпаду Радянського Союзу і дезінтеграції промисловості, а також внаслідок ряду суб'єктивних чинників на ринку України з'явилося багато ніш, які дуже швидко стали заповнюватися імпортними товарами, і не завжди дорогими. Багато українських виробників з великим напруженням і творчою працею зберегли і розвивають виробництво, спроможні випускати і випускають конкурентоспроможну продукцію, та все одно опинилися в ситуації людини, яка доганяє потяг. Здавалося б, що для нас з вами цю ситуацію можна вважати сприятливою, бо за свої невеликі гроші ми всетаки можемо купити «цукерки в блискучій обгортці». Але замислімося, кому і за що віддаємо свої гроші. Ще з часів Радянського Союзу ми звикли користуватися формулою «імпортне — якісне», що відповідало дійсності. Але часи змінилися, і сьогодні нам загрожує стати заручниками цієї формули. Щоб цього не сталося, мусимо свідомо робити вибір зі всієї різноманітності імпортних товарів, пропонованих нам. І не забувати, що поряд на прилавку лежать аналогічні вітчизняні товари, які ані за ціною, ані за якістю не поступаються імпортним. Це більшою мірою стосується кондитерських виробів, алкогольних та безалкогольних напоїв, м'ясо-молочної продукції. Наприклад, шоколад українського виробництва виготовляють лише з високоякісної натуральної сировини: какао-масла, тертого какао, горіхів, молокопродуктів. Не використовують шкідливі для здоров'я консерванти. Під час виготовлення шоколаду не допускають застосування шоколадної маси з додаванням замінників какао-масла, масова частка какао-продуктів у шоколаді не менш як 25 %. Зовсім інший, як правило, склад імпортних шоколадів: багато більший вміст цукру, маргарин та рослинні жири, консерванти, барвники тощо. Ще один приклад — вітчизняні лікери, які виготовляють з натуральної сировини: суміші спирту, цукрового сиропу, спиртових соків, ароматичних спиртів, настоїв, тоді як імпортні мають синтетичну основу і виробляють їх із застосуванням цукру, лимонної кислоти, ароматизаторів, барвників тощо. Але імпортні товари мають безперечну перевагу — яскраву упаковку, більший термін зберігання, потужну рекламу.

В результаті споживач платить за яскраву обгортку, отримуючи часто сурогатний продукт. Крім того, цей продукт витісняє з нашого ринку якісний вітчизняний. Тобто наш споживач, не усвідомлюючи цього, інвестує іноземного виробника. Створюється замкнене коло — скорочення виробництва означає зменшення заробітної плати; зменшення заробітної плати сприяє попиту на низькоякісні дешеві продукти; попит на низькоякісні продукти ще більше скорочує виробництво. Тому, коли ми говоримо про захист вітчизняного виробника, маємо думати, як розірвати це коло.

І тут постає ще одне питання: а кого ми інвестуємо за кордоном? Дуже часто з'ясовується: під виглядом всесвітньо відомих торгових марок «Soni», «Phylips», «Samsung» в Україну завозять продукцію невідомого походження, яка за своїми характеристиками не тільки гірша за продукцію згаданих фірм, а й просто небезпечна. У пресі іноді здіймають галас стосовно того, що проводять сертифікацію продукції всіх без винятку фірм, навіть всесвітньо відомих. Але саме ці фірми питання сертифікації їхньої продукції непокоять

(Закінчення на 8-й стор.).

У номер

● *Одеса*

Виставкові дарунки

67 фірм, здебільшого вітчизняних, беруть участь у передноворічній міжнародній виставці-ярмарку, що проходить у концертно-виставковому комплексі Одеського морвокзалу. Тут можна не лише оглянути розмаїття експонатів, а й придбати дарунки близьким людям, іграшки та ялинки, делікатеси для святкового столу.

● *Донецьк*

І «Вічний вогонь» не вічний

Під загрозою повного загасання опинився «Вічний вогонь» на меморіалі загиблим воїнам у Харцизьку. Причина — величезна заборгованість підприємств і установ міста за природний газ, внаслідок чого перекривання метану стало засобом впливу на хронічних неплатників. Одна з останніх «жертв» — єдина в місті лазня.

● *Харків*

Двері в інформаційний світ

У Центральній науковій бібліотеці Харківського держуніверситету почав працювати центр відкритого доступу до інформаційної системи «Інтернет». Тепер студенти мають змогу одержувати найрізноманітнішу експрес-інформацію — від прогнозу погоди до політичних новин та нових наукових відкриттів — з будь-якого куточка світу. Цікаво, що користуватися новим центром міжнародної інформації можуть не лише студенти та викладачі ХДУ, а й усі жителі Харкова та області, що мають потребу в оперативній інформації.

● *Львів*

Страйк в аудиторіях

Близько 3 тисяч співробітників Львівського державного університету ім. Івана Франка провели дводенну акцію протесту проти затримки виплати зарплат.

Як передає кореспондент агентства «Інтерфакс-Україна», учасники акції перебували на своїх робочих місцях, однак не виконували своїх службових обов`язків.

Голова профкому викладачів і робітників університету Степан Гордій повідомив, що співробітники ЛДУ не отримували зарплату протягом 4 місяців. Окремі вчені останній раз отримали зарплату у травні.

С. Гордій заявив, що співробітники університету «вживуть більш рішучих заходів», якщо зарплата не буде виплачена протягом 1-2 тижнів. Він підкреслив, що профком не виключає можливості проведення безстрокового страйку до повного погашення заборгованості по зарплаті.

Наталя ФІЛІПЧУК, «Голос України»

Говорили-балакали. Прилетіли і...

Візит тижня

ЗАВЕРШУЄТЬСЯ останній тиждень 1996 року. З моменту проголошення незалежності України, мабуть, саме цей рік найнапруженіший в українсько-російських відносинах. Спочатку парламентські, а потім президентські вибори в сусідній державі змушували кандидатів на високі посади якомога серйозніше поставитися до бажань і сподівань виборців. А не секрет, що в Росії і досі найзаповітніша мрія – відтворення великої Російської держави, у складі якої росіяни бачать й Україну.

Особливо напруженим видався кінець року. Протягом останніх місяців Федеральні Збори прийняли кілька постанов, заяв і звернень до Верховної Ради України, які, м'яко кажучи, не назвеш добросусідськими. Можливо, тому, щоб погамувати пристрасті, минулого тижня до Києва приїхала делегація Держдуми, а цього – у Москві побували депутати Верховної Ради. Українські депутати сподівалися, що обмін думками піде на користь обом державам. Багато говорилося про необхідність налагоджувати міжпарламентські зв'язки, про потребу в діалозі, про недоцільність прийняття провокаційних заяв. Піднято останній келих за дружбу та співробітництво, депутати повернулися до Києва. І наступного дня почули нову звістку: Рада Федерації звернулася до Президента Бориса Єльцина з пропозицією накласти мораторій на всі документи, які підписує виконавча влада, щодо поділу ЧФ, статусу Криму і Севастополя. Кажуть, що засідання, на якому було прийнято це рішення, проходило того самого дня, коли українські депутати засідали в Думі, але, очевидно, щоб не псувати їм настрій, Рада Федерації витримала один день, дочекавшись, коли гості повернуться додому. Отже мажорною нотою 1996 рік закінчити все-таки не вдалося.

Народний депутат України Олександр Бобриньов, сидячи у літаку, дивувався: «Чому Росію — головного політичного й економічного партнера України – намагаються сьогодні зробити чи не основним її супротивником?». Але хто намагається? Від кількох російських депутатів довелося чути, що «нас хочуть посварити треті сторони»: турки, в яких нібито свої плани на Крим, США, бо зацікавлені у знесиленні великої держави, європейські країни, що не хочуть втрачати свій вплив на європейському континенті. Але всі ці висловлювання дуже нагадують гасла не так давно завершеної «холодної війни». Та годі. І США, і Німеччина, і Франція тощо мають достатньо власних проблем, тому навряд чи зацікавлені в занепаді країн, які виникли на теренах СРСР. Навпаки, саме ці держави пропонують і Україні, і Росії свою допомогу, розуміючи, що поки в наших країнах не буде стабільності, говорити про безпеку в Європі неможливо.

Щодо протистояння, то, на мій погляд, новий його виток розпочався з того моменту, коли російські законодавці спробували підключитися до переговорного процесу, який провадять виконавчі структури. Слушною видається думка народного депутата Євгена Марчука: він вважає, що переговори з таких принципових питань доцільніше проводити на виконавчому рівні. Навіть із суто дисциплінарних мотивів, адже у «виконавчої» делегації завжди є голова — людина, уповноважена висловлювати офіційну позицію держави і приймати рішення. У парламентської делегації — глава може бути суто формальним, адже хто має право диктувати народному обранцеві, якою мусить бути його позиція. Отож і маємо: скільки депутатів — стільки думок. А за такої ситуації домовитися щодо спірних питань, зокрема поділу ЧФ, практично неможливо. Що ж до статусу Криму та Севастополя, то наша сторона взагалі вважає, що це не може становити предмет жодних переговорів, хоч би які рішення приймала Рада Федерації.

Проте і в російському, і в українському законодавчих органах достатньо прихильників ідеї приєднатися до переговорів, що їх ведуть виконавці. Мало того, деякі депутати вважають: нинішнє протистояння — прямий наслідок того, що виконавці занадто затягнули переговорний процес. «Нас об'єднує майже все, а роз'єднує — дрібниця, — така думка народного депутата від Севастополя Михайла Дорошевського. — Це група осіб з уряду обох держав, котрі на догоду недержавним інтересам самі провокують ситуацію, яка не дає можливості двом великим народам інтегруватися і в законодавчих, і в економічно-господарських сферах».

То хто ж насправді винен у тому, що нині українсько-російські відносини переживають не найліпші часи: виконавчі структури, російські законодавці чи треті країни? Кожен може обрати з трьох запропонованих відповідей одну. І переконана, погляди розподіляться майже однаково. Можливо, у цьому й криється причина. Якщо немає єдиної думки у своїй державі, то чи можливе порозуміння з сусідньою?

Знову про пільги

Резонанс тижня

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР України Павло Лазаренко висловився за «скасування невиправданих» пільг населенню.

Виступаючи перед главами районних адміністрацій в Києві, він зазначив, що в Україні нині діє 76 різноманітних законів, якими встановлено пільги населенню.

За словами прем'єра, зокрема, пільгами щодо безплатного проїзду на громадському транспорті користується 27 млн чол.

При цьому, як повідомляє кореспондент агентства «Інтерфакс-Україна», П. Лазаренко особливо підкреслив, що «уряд не виступає за позбавлення пільг учасників війни, інвалідів, «чорнобильців», «афганців», ветеранів». «Уряд не займав ці категорії і не займатиме», — наголосив глава уряду.

За його словами, йдеться зокрема, про позбавлення пільг щодо безплатного проїзду суддів, працівників прокуратури, інших правоохоронних органів, ветеринарних служб, податкових адміністрацій.

Реформа пенсійної системи, зазначив також П. Лазаренко, «допоможе додати кожному пенсіонеру 10 грн. до рівня сьогоднішньої пенсії».

Водночас, сказав прем'єр, підвищення загального рівня пенсій потребує зниження «верхньої стелі» пенсійного забезпечення. Зокрема, за словами П. Лазаренка, максимальна пенсія в Україні буде встановлена в розмірі 850 грн., а співробітникам уряду та інших державних органів — 250 грн. на місяць (близько $132).

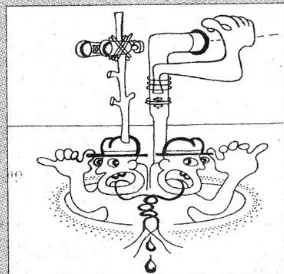
П. Лазаренко навів декілька прикладів дисбалансу в розмірах зарплати, зокрема, «колишній начальник відділу районної податкової адміністрації отримує зарплату у 2 рази більшу, ніж Прем'єр-міністр».

Говорячи про останні кроки уряду, Прем'єр-міністр відзначив «наведення порядку у наданні пільг щодо імпорту усіх товарних груп».

Він повідомив, що в Україні нагромаджено запаси енергоносіїв на період до 15 травня 1997 року.

Дошка пошани

«Комсомолку» веселять «дурнуваті» акції...

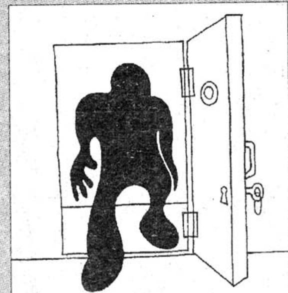

На цьому тижні «Комсомольская правда» мало не луснула від сміху, підтримуючи одну «дурнувату» акцію. Представники ялтинського «Товариства дурнів» серед білого дня збирали плату за користування одним знаменитим місцевим тунелем під річкою Дерекойкою, з одного боку якої — вулиця Київська, з другого — вулиця Московська. Їм, дурням, бачте, до кольок у животі було смішно від своєї затії — брати за перехід із Київської на Московську карбованці, а з Московської на Київську — рублі. Ха-ха-ха! На виході навіть висів клоунських розмірів плакат із закликом-запитанням: *«Братья славяне, чё делим?»*

У цей час на іншій вулиці й в іншому гарячому місті – Грозному — висів інший плакат зовсім не смішного змісту: *«Чечня выписалась из Кремлевского дурдома!»*.

Ей, там, на Московській! Чого засумували? Сміймося ж!

На нарах-канарах

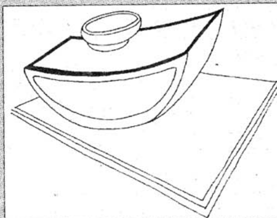
—Чув? У нас скоро відбудеться амністія тіньового капіталу!

—Може, й собі заяву написати?

—А ти що, ешелонами крав?

—Ех, аби так крав, хіба я тут сидів би поруч з тобою на нарах-канарах?

Теорема Нужникова

У вівторок на брифінгу в Кремлі прес-секретар президента Росії Сергій Ястржембський заявив, що питання про російсько-українську зустріч у Києві на найвищому рівні нині «у практичній площині не розглядається»...

ВІД ЧЕРГОВОГО. А згідно з теорією ймовірності у найвищій точці практичного клірингу роль питання про російсько-українську зустріч у Києві геометрично зростатиме з місяця в місяць наступного, 1997-го, року. До речі, на цьому тижні своє бачення питання вивів теоремою і оприлюднив її перед президентом Б. Єльциним московський мер — доктор чорноморських наук Юрій Нужников. Цитуємо: *теоретична площина міста російської слави має перерости у практичну військову арену...*

Взяти на озброєння теорему Нужникова президентові Б. Єльцину не дав тільки здоровий післяопераційний глузд!

Смирнов — не Смирнофф

«Наступні п'ять років мають стати для Придністров'я п'ятирічкою відродження», — урочисто заявив новоспечений президент самопроголошеної Придністровської Молдавської Республіки Смирнов.

ВІД ЧЕРГОВОГО: прохання не плутати із «Смирнофф». Її п'ятирічна витримка не має нічого спільного з п'ятирічкою відродження.

Черговий по дошці Віталій СУДДЯ.
Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Пропозиція тижня

В кого там мільярд?

Вже з початку 1997 року південнокорейська корпорація Daewoo має намір вийти на український ринок в якості стратегічного інвестора, який оперуватиме значними інвестиційними потоками і проводитиме політику реінвестування заробленого капіталу в українську економіку. Про це заявив в ході зустрічі з Президентом України Леонідом Кучмою, що відбулась у Києві, президент Daewoo Кім У Джунг.

Як передає кореспондент агентства «Інтерфакс-Україна», Кім У Джунг проінформував Президента Л. Кучму про проведені напередодні переговори з керівництвом «АвтоЗАЗу», а також міністром промисловості, ВПК і конверсії Валерієм Малевим.

За його словами, в ході переговорів прийняте стратегічне рішення про участь Daewoo у реконструкції АТ «АвтоЗАЗ», до того ж корпорація має намір інвестувати $1 млрд.

Він також зауважив, що участь Daewoo у модернізації «АвтоЗАЗу» дасть можливість випускати на основі комплектуючих, що виробляються в Україні, до 300 тисяч автомобілів різного класу на рік, половина з яких імпортуватиметься. За попередніми розрахунками, це дасть можливість довести обсяг продажу автомобілів до $1,5 млрд. на рік і залучити до виробництва автомобілів 160 підприємств України.

В ході зустрічі відзначалось, що при модернізації «АвтоЗАЗу» не буде знятий з виробництва автомобіль «Таврія». Завод має намір продовжувати випуск модернізованої «Таврії» у кількості 150 тис. автомобілів на рік.

Співбесідники також обговорили низку великомасштабних україно-південнокорейських проектів, зокрема, участь корпорації Daewoo у модернізації підприємств з виробництва телевізорів, кінескопів, електронних трубок і відеоплеєрів. Daewoo планує найближчим часом налагодити в Україні виробництво щорічно близько 2 млн. кінескопів та електронних трубок, половину з яких планується спрямувати на експорт.

На зустрічі також обговорювався проект будівництва бізнес-центру в центрі Києва. У цьому зв`язку президент Daewoo повідомив, що для створення проекту такого бізнес-центру залучені кращі архітектори світу.

Під час зустрічі Кім У Джунг проінформував Л. Кучму про створення консорціуму великих південнокорейських банків для акумулювання коштів, що інвестуються в українську економіку.

Цифри тижня

Пайка іноземного капіталу у статутних фондах українських банків на кінець 1996 року становить 34,9033 млн. грн., або 4,1%, проти 1,58% минулого року, повідомив агентству «Інтерфакс-Україна» директор департаменту банківського нагляду Національного банку Анатолій Степаненко.

В Україні діє 14 банків, створених за участю іноземного капіталу, що становить 6,0% загальної кількості банків. Серед банків, створених за участю іноземного капіталу, — 2 банки зі 100%-м іноземним капіталом.

У відповідності з вимогами НБУ, статутний фонд комерційного банку, пайка іноземного капіталу в якому не перевищує 50%, має сягати 5 млн. екю, понад 50% — 10 млн. екю.

В Україні діють близько 200 банків. На 1 листопада статутний капітал українських банків становив 941 млн. грн.

Галина КВІТКА, журналіст

Не солодко ані фермеру, ані колгоспнику

Цього тижня у Мінсільгосппроді було галасно. Більш як двісті чоловік, «сковані» однією метою — залишатися господарями на своїй землі, з'їхалися на дводенну Всеукраїнську нараду лідерів фермерського руху.

Нарада тижня

«На фермерство тиснуть і не дають можливості розвернутися! З весни закрилися фермерські програми, і близько двох тисяч претендентів, як це передбачалося, не стануть у цьому році господарями на землі! У бюджеті-97 не знайшлося місця для фінансування фермерських програм!» — це лише частка з висловлювань.

За словами голови ради Асоціації фермерів України Миколи Шкарбана, починаючи з весни нинішнього року дії, спрямовані на планомірний розвал фермерського руху, не припинялись. Лідери держави з найвищих трибун лякають громадськість, мовляв, для створення фермерського господарства потрібні мільйони гривень. Це не зовсім відповідає дійсності: бюджетних асигнувань необхідно 20-30 тис. грн., решта — банківські кредити. Водночас колективна форма господарювання приречена. І чим скоріше держава повернеться обличчям до фермера, тим краще для неї.

Утім на нараді, де присутніми були чиновники від Мінсільгосппроду, щодо подальшого існування громадської форми господарювання висловлювалися інші, менш радикальні думки. А американець Роберт Уолтер, радник нашого міністра сільського господарства, до якого я звернулася з коментарем, сказав таке:

— Усі форми господарювання, — як громадське, так і індивідуальне потребують, насамперед, урядової підтримки. Село має кредитуватися, отримувати короткотермінові кредити — під урожай та довгострокові для закупівлі наприклад техніки. Безгрошове ефективне землеробство — нонсенс.

До цього можна лише додати: виходячи з нашого дірявого бюджету, ні фермерові, ані колгоспникові нині не позаздриш.

Мав бути рядок. Про адміністрацію

Глава адміністрації Президента України Євген Кушнарьов висловився за створення «правових основ» діяльності адміністрації глави держави.

Відповідь тижня

В ході брифінгу в президентській адміністрації в середу в Києві Є. Кушнарьов відзначив, що адміністрація Президента «була, є і буде важливим фактором суспільного життя України».

При цьому, сказав він, необхідно визначити статус адміністрації Президента у «правовому просторі», інакше «адміністрація відіграватиме свою роль 'тіньовим чином».

За словами Є. Кушнарьова, указ про адміністрацію Президента від 14 грудня «визначив правовий простір діяльності адміністрації». Але це — «напрям, в якому видаватимуться наступні акти», — сказав він.

Є. Кушнарьов не відповів на запитання агентства «Інтерфакс-Україна», які саме правові акти мають бути прийняті, зазначивши при цьому, що «у Конституції України міг би бути рядок, присвячений адміністрації президента».

Глава адміністрації Президента не погодився з твердженням, що національна ідея є єдиною, що об'єднує Україну. «Хоча вона дуже і дуже важлива, я вважаю, що є інші ідеї, серед яких я б назвав права і собода людини», — сказав він.

Є. Кушнарьов висловив думку, що 1997 рік не стане роком значного поліпшення ситуації в країні. «Це буде дуже важкий рік, тому що ми запізнилися з зміною законодавчої бази з податкової політики», — сказав він.

Глава адміністрації висловив готовність працювати з депутатами Верховної Ради, наголосивши на необхідності «враховувати громадську думку, яка концентровано виражена у Верховній Раді».

Є. Кушнарьов підтвердив, що його кандидатура на посаду глави адміністрації висувалась керівництвом Народно-демократичної партії України. При цьому він заперечив твердження, що НДПУ, таким чином, стала партією влади. Партія влади може з'явитись тільки у результаті виборів до парламенту, сказав він.

За словами Є. Кушнарьова він знайшов «взаєморозуміння і підтримку» серед співробітників адміністрації Президента, які працювали до нього.

Відповідаючи на запитання про його діяльність на посаді мера Харкова, Є. Кушнарьов зазначив, що нині його обв'язки виконує заступник. Надалі, вважає він, доля цієї посади вирішиться залежно від прийняття закону про місцеве самоврядування.

«Сподіваюсь, що цей закон буде прийнятий в січні, тоді й вирішимо це питання», — сказав Є. Кушнарьов.

Сергій ВЛАД, журналіст

Світлотіні оксамитової революції

Кінець 1996 року чи не вперше зіштовхнув інтереси промислового і банківського капіталів. І це зрозуміло, бо урядова концепція реформування бюджетної політики визначала подальший напрям економічних реформ.

Барикади тижня

Урядовий пакет законопроектів, покликаних запровадити нові правила гри, було розвіяно як порох у часі і просторі зусиллями заангажованих депутатів та експертів. Невдоволений урядом і парламентом Президент України (пригадайте його репліку: "Влада у нас потрібна для грошей») повертає під свої прапори Анатолія Гальчинського і двома указами підпорядковує собі Кабінет міністрів.

Леонід Кучма і Павло Лазаренко прагнуть грати за «новими правилами», які, зрештою, як і старі, відображені у вересневому варіанті держбюджету на 1997 рік, певною мірою не узгоджуються з Конституцією України, Арбітражним і Цивільним процесуальними кодексами. Мало того, часом ці правила не збігаються з планами то політичних сил, то потужних економічних кланів. І зрозуміло, бо йдеться про значне розширення податкової бази і нову ідеологію амортизації основних фондів підприємств, про порядок здійснення платежів на території держави і роботу соціальних фондів. Перевиборчі інтереси найвисокопоставленіших осіб — ніщо порівняно з інтересами мільйонів людей, зацікавлених у цивілізованій, а головне продуктивній грі. Проте урядовцям забракло аргументів — і Верховна Рада відправила на допрацювання «нові правила», які небезпідставно називали революційними. А заразом і «старі правила», встановлені вересневою транскрипцією проекту бюджету на 1997 рік.

Отже, керівництвом до дії Міністерство фінансів може вважати постанову ВР про тимчасовий порядок фінансування держбюджету на 1997 рік і пропорційне дотування територій, як це відбувалося дотепер. А це вже скидається на гру без правил. Проте Президент України визнавати поразку не збирається. Нехай оксамитова, вважає він, а революція таки має відбутися, І не тому, що вона обіцяє багатомільярдні кредити міжнародних фінансових організацій, а тому, що це — реальний шанс вивести країну з кризи. І за цих умов Президент наполягає на грі за «новими правилами». Інакше кажучи, на тому, щоб Україна вже в першому кварталі 1997 року мала бюджет на новій податковій базі. Для цього, на його думку, потрібно небагато: сісти всім за стіл і почати працювати.

Кожний другий квиток — «щасливий»

Лотерея тижня

Тижневий додаток до «Голосу України» газета «Юридичний вісник України» напередодні Нового 1997 року провела розіграш лотереї за підсумками передплати на перше півріччя наступного року «Експрес «ЮВУ»—II». Організували і провели це дійство видавництво «Юрінком» і юридична фірма «Салком». Серед запропонованих призів були вельми не зайві для кожного речі: фотоапарати, плеєри, радіоприймачі, фени, чайні та кофейні сервізи, а також набори книжок видавництва «Юрінком», які побачать світ наступного року. І, звісно, суперприз — телевізор. Журі, яке очолював доктор юридичних наук професор Володимир Забігайло, особливо приємно було назвати серед власників «щасливих» лотерейних квитків постійних читачів і передплатників газети «ЮВУ» — Олексія Перетятька, мешканця Донецької області, Михайла Козинця з Львівщини. А почесну роботу — визначати виграшні номери доручили учням випускних класів київської загальноосвітньої школи № 107, переможцям Подільської районної правової олімпіади, яких організатори лотереї сподіваються в недалекому майбутньому побачити серед когорти правників. Імена «везунчиків» буде надруковано в № 1-2 «Юридичного вісника України» за 1997 рік.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Іван ІЛЛЯШ, «Голос України»

Ляпас сищикові

На життєвому перехресті бракує доброго дяді Стьопи-міліціонера

ПРОТЯГОМ тижня працівники міліції Подільського РУВС столиці «наїжджали» на юнаків кварталу тричі. І безкарно — дії правоохоронців ніхто з потерпілих не оскаржив. «А нема папірця — нема й проблеми», — стверджують у міліцейських коридорах.

Журналістське розслідування інцидентів свідчить про протилежне. Проблема стосунків молоді й окремих співробітників органів правопорядку існує давно. Сьогодні вона загострилася...

Епізод перший: заради плану — калічимо душі?

— 29 жовтня 1996 року я зустрівся з друзями на подвір'ї сусіднього будинку. Зайшли погрітися до під'їзду. Розмовляли біля батареї, коли забігли четверо хлопців у цивільному. Усіх поставили обличчям до стіни в позі «руки за голову, ноги — ширше пліч». Обшукали нас, відібрали паспорти.

— За що? — питаю в «товстуна».

— Будеш багато говорити, посаджу на 15 діб.

— За що? — знову цікавлюся. — Я маю право знати.

— Ти маєш право лише на адвоката. Закрийся.

Клацнули наручники. Біля свого будинку я знов заговорив із «товстуном». Мовляв, тут живу і я, і друг. Батько — майор міліції, у моєму будинку і дільничний пункт міліції — поцікавтеся там.

У відповідь — брудна лайка. Зустрічаю сусідку і прошу переказати рідним, що міліція забрала. Коли відійшли, «товстун» зашипів: «Ще одне слово —відіб'ю нирки». Попереду йшли троє хлопців, що вийшли з 32-го училища. Чую, «конвоїри» перемовляються: «Ці нікуди від нас не дінуться, давайте тих для плану візьмемо». Наручники з нас зняли, наділи на наших «рятівників». А перед тим хтось із міліціонерів (а що вони міліціонери, я зрозумів тільки в наручниках) крикнув їм: «Хлопці, побігли комп'ютери візьмемо!». Ті не відреагували, але «конвоїри» знайшли інший привід — перевірка осіб. Ображаючи, повели їх до РУВС.

(З розповіді Юрія, 18 років).

* * *

— Я чергував, коли дружина зателефонувала й сказала, що сина затримала міліція і веде до управління. За кілька хвилин був уже біля РУВС. Повз мене четверо в цивільному провели трьох юнаків. Я ще спитав, чи не були вони на нашій вулиці, де затримали мого сина. «Ми з іншого боку», — була відповідь.

(З розповіді майора міліції, батька Юрія).

Епізод другий: щоб поводитися гідно — треба отримати ляпаса?

— 6 листопада я з друзями (цього разу іншими) мав необережність знову потрапити на очі трьох знайомих міліціонерів. Ми зустрілися біля кіоску. Двоє з міліціонерів (знову-таки в цивільному) підійшли до нас, хитаючись, брутально лаялися, зачіпали плечима.

Ми, не реагуючи, пішли в напрямку своїх будинків. Повз нас, обіймаючись, пройшов «п'яний» дует. Репліки на кшталт: «На Подолі живуть самі дебіли», — як ми зрозуміли, міліціонери кидали не просто так. Переконалися в цьому, коли до нас на власному подвір'ї підійшов «товстун»: «Чого хуліганите? Ваші документи». Тарас показав посвідчення працівника СБУ, яке той вихопив із рук, порадивши засунути його поглибше, але не в кишеню... Я нагадав йому, що тиждень тому вони мене затримували, після чого батько мав з ними розмову як з колегами.

— А, це той майор, що нюні розпустив? — кинув «товстун». — Тепер він не допоможе.

Я побіг додому — подалі від цих охоронців порядку.

(З розповіді Юрія).

* * *

— Невдовзі на подвір'ї з'явилися батьки Юрка, інші мешканці будинку. На вимоги пояснити суть конфлікту, бодай офіційно представитися міліціонери не реагували. Мене і ще двох приятелів вони мали намір вести до управління. Заступилася за нас матір Юри. Їй у грубій формі порадили не втручатися, усім погрожували неприємностями. Батькові Юрка «товстун» кинув: «Ти, майор, не при виконанні обов'язків, тому не лізь». Я відштовхував, і лаявся. Іншими словами, провокував своїми діями на скандал. Завдяки батькам Юри я зумів вислизнути з рук «трійки» і пішов додому. Двох товаришів, один з яких жив у Дарниці, таки етапували до управління міліції, звідки вони добиралися додому після години ночі. А десь о третій ночі 7 листопада мені зателефонували і сказали, щоб я прийшов за посвідченням. У кабінеті відділу карного розшуку мене змусили написати пояснення. Я усвідомлював, що мою непокору у стінах райуправління може бути використано проти мене. Знав випадки, коли колеги потрапляли туди й виходили без вини винуватими: їм приписували, що були нетверезі, нецензурно лаялися і таке інше. Одне слово, писав пояснення я під диктовку.

(Із розмови з Тарасом, прапорщиком СБУ, 21 рік).

* * *

Зверніть увагу на це пояснення, яке писалося у стінах РУВС.

«6 листопада, повертаючись додому, я зустрів своїх товаришів — Юру, Сашу й Тараса. Гуляли по Подолу. Близько 23-ї години нас зупинили працівники міліції. Юра сказав, що живе в цьому будинку, а його батько працює в міліції. Мене і двох друзів повели в райуправління. Дійшов до рогу вулиці Братської і помітив, що до нас бігли батько й мати Юри. Ми зупинилися. В цей момент мати вдарила одного міліціонера по обличчю. Після цього інший міліціонер відвів Сашу і Тараса вбік, а я, Юра і його батьки залишилися з працівником міліції. Мати й батько погрожували йому і брутально лаялися... Претензій до працівників міліції не маю».

(З пояснення Тараса на ім'я начальника Подільського РУВС).

Епізод третій: «шпагат» — як засіб добування свідчень?

— 6 листопада 1996 року батьки мого друга попросили купити дві пляшки пива. Я пішов з ним. На Червоній площі, коли ми сиділи на лавочці, до нас підійшли старші хлопці. Один з них — товстий, другий у джинсовій куртці, третій — у довгому плащі. Спитали прізвища і веліли йти за ними, буцімто за розпиття пива, хоча ми навіть пляшки не відкривали. Був з ними четвертий хлопець, але одразу скажу, що він нічого поганого нам не заподіяв, а, навпаки, стримував інших. Звали його, як і мене. Образи і ляпаси по обличчю — то були квіточки. Вже в кабінеті, куди ми прийшли близько пів на дванадцяту ночі, мене примушували сказати, хто варить «наркоту» і хто зґвалтував у червні якусь дівчину. Моє «не знаю» «товстуна» лише дратувало. Спочатку він ударив мене за те, що я сів на його стілець. Потім той, що носив довгий плащ, наказав сісти на «шпагат». Я сидів, а вони пили наше пиво з таранькою. Давали відпочити й знову садили на «шпагат», вимагаючи назвати імена наркоманів і ґвалтівників. Я плакав і просив запросити жінку з дитячої кімнати міліції. Мене інспектор знала і я сподівався, що вона звільнить мене. Рік тому мене затримували, і вона зі мною тоді лагідно розмовляла, щоб не пив пиво, бо молодий.

Мене били ще і ще: той, що в плащі, — кулаками в груди, а в джинсовій куртці — ногою в плече. Пізніше дістав один цвяхи й наставив їх проти нігтів моїх рук. Потім узяли в мене відбитки пальців. Близько четвертої ранку нас відпустили.

(Із розмови з Віталієм, 18 років).

«У районі стріляють, а ви про якихось хлопців...»

Журналістів у Подільському РУВС, схоже, не люблять. І нелюбов ця йде від начальника.

— З вами не говоритиму, здається, ваша газета про мене написала таке, що я зарікся давати інтерв'ю. Ідіть до заступника.

Заступник, з'ясувалося, людяніший, нашого брата розуміє не лише як керівник прес-служби. Але допомогти не зміг, бо не мав інформації.

Інший заступник — з оперативної роботи — щиро здивувався появі газетяра.

— Хіба конфлікт не погашено? Адже були збори, до майора не раз ходили наші хлопці. Він, начебто, простив.

Начальник відділу карного розшуку, безпосередній керівник «майстрів» оригінальних методів провокування і вибиття свідчень, був тієї самої думки. І говорив лише про два епізоди. Про пиво, розпите підлеглими на тлі розпластаних у «шпагаті» хлопців, «не чув і не знав».

Я кілька днів ходив до управління, як на роботу. Але крім пояснення одного з оперуповноважених і прапорщика СБУ про інцидент, що закінчився ляпасом, начальник карного розшуку нічого не показав. А нічого більше й не було, стверджував головний детектив району.

А з приводу чого ж були збори у стінах управління? Саме на них потерпілі очі в очі розповіли про «геройські» вчинки міліціонерів, які мало що тоді опротестували. І в розмові зі мною двоє офіцерів багато чого визнали. Тільки методи свої виправдовували. Мовляв, як можна панькатися з кимось, коли на кожному кроці злочини скоюються, а ми по кілька діб удома не буваємо...

Мужність, чесність, порядність — синоніми слова «міліціонер»

Ці риси притаманні Майору П. Починав з міліціонера, керував відділом. Його знає весь Поділ, де працює в міліції вже 32 роки. І той, хто знає, — від сусіда до керівника району, — розповідає, як правило, три епізоди з його життя.

* * *

Служив він уже дільничним, коли надійшла до компетентних органів інформація про банду з Кавказу, яка «гастролює» по Союзу. На совісті злочинців були пограбування, насильства, вбивства. За оперативними даними «гастролери» могли з'явитися в Києві...

Того дня дільничний П. йшов через Червону площу до райвідділу і звернув увагу на одного молодика. З першого погляду він на когось чекав. Через кілька годин працівник міліції повертався і знов угледів того чоловіка. Чого б це йому стільки стовбичити на місці? Як водиться, попросив пройти до пункту дільничного. Вже в кабінеті поцікавився документами. Настороженість незнайомця змінилася рішучістю — він повернувся спиною до міліціонера і став копирсатися в сумці. Ще мить — і він витяг би пістолет... Цієї миті дільничному було досить, щоб із дружинником скрутити зловмисника. Це, з'ясувалося, був один із членів бандитського угруповання, що прибув в Україну чинити чорні справи.

* * *

Умер священнослужитель одного з храмів Подолу. До дільничного навідалась одна з парафіянок, що мала інформацію про значну суму грошей, які покійний ховав у своїй одежі. На них, буцімто, поласилася ім'ярек. Дільничний вчасно прибув до церкви — там уже йшли пошуки скарбу невідомими. Знайшов його П. у ... шароварах попа. До копійки здав державі фантастичну на той час суму. Яку? «Рахували ми гроші з третьої години ночі до третьої дня», — тільки й каже сьогодні Майор.

***

Чесність його не може бути показна. Народився він на Київщині, в селі, де порядність була в пошані від дитини до сивої бабусі. Кажуть, теща Майора одного разу заходилася шукати господарів курей, що ненароком знесли яйця в її городі... Про самого Майора теж розповідають історію, схожу на анекдот.

Поміг він, дільничний, одного разу єврейській сім'ї прописати члена родини. Той мав усі законні підстави для того, але весь час наражався на бюрократів. Та авторитетне слово дільничного спрацювало, і невдовзі він приймав гостей. З величезним пирогом. Спочатку в сім'ї міліціонера не звернули увагу на дивне прохання євреїв: «Можете не їсти, але не викидайте». Заінтригований господар розрізав пиріг і побачив у ньому тугенько перев'язану пачку грошей. Наступного дня дружина віднесла «знак вдячності» щасливому сімейству...

***

Отже, є — міліція і є — міліція. Колись про ефективність роботи правоохоронних органів судили-рядили за показниками: скільки затримано, проведено рейдів, бесід, порушено карних справ... Сьогодні, стверджують, цього немає. Сперечатися зайве, але інформацію до роздумів підкину: у дні, коли трапилися «наїзди» на юнаків, у державі йшла передсвяткова чистка під назвою «Наступ». З 26 жовтня по 4 листопада викрито 45 злочинних угруповань, розкрито 324 тяжкі злочини, серед яких 34 умисні вбивства, 18 розбійних нападів. У злочинців вилучено сотні одиниць зброї, гранати, патрони, вибухівку, наркотики... Чи могли ці показники бути ще вагоміші, якби «Наступ» ішов не на мирних хлопців, що гуляють біля своїх під'їздів, а на зловмисників, які, маскуючись під порядних бізнесменів і керівників, грабують державу, скоюють злочини?

Замість коментаря керівництва МВС

Це правда — міліції доводиться чистити авгієві конюшні дні і ночі безперервно: карась не дає дрімати щуці.

Це правда — працівники МВС опинилися сам на сам зі злочинними елементами, які грабують, палять, б'ють, крадуть, ґвалтують. В Україні щодоби скоюється 10-12 убивств.

На все черга: на отримання квартири і форми; на машину для виїзду на виклик і машинку друкарську; на стілець і папірець.

Це правда, яку не знехтувати: держава, що не може захистити своїх громадян, — приречена.

Але не можна мовчати й про беззаконня, що діються в самих органах правопорядку. Там не мають права працювати люди з холодними серцями, гарячими головами і брудними руками. Жодними проблемами технічного й матеріального забезпечення не виправдати невігластво і жорстокість тих, хто має захищати права і свободи громадян. Бо немає нічого сильнішого від народної любові до доброго дяді Стьопи-міліціонера і ненависті до перевертнів у мундирах...

На знімку: де ти, добрий дядю Стьопо-міліціонер?

Фото Олександра НАУМОВА.

Віталій МАКСЮТЕНКО, «Голос України»

Істина Степана Апостолюка

ГЕЛІОЦЕНТРИЧНУ систему світу, що її у XVI сторіччі розробив польський учений Микола Коперник, визнано людством і канонізовано. Якби Степан Апостолюк цього не відав, його теорію можна було б списати на «невігластво дивака». Але астрономією глибоко і послідовно він займається понад 20 років. Воістину титанічна праця вченого-самоука, варта, напевне, колективних зусиль якоїсь обсерваторії, увінчалася приголомшливим відкриттям — сонячна система влаштована інакше...

Спочатку був конгрес

Вердикт класика, що люди ліниві й байдужі, вочевидь, не стосується Степана Апостолюка. Змалечку, а народився він за два місяці до війни на теперішній Івано-Франківщині, найбільшою втіхою для нього було причаїтися десь біля гурту дядьків, котрі збиралися, щоб погомоніти «про життя». Не все з тих розмов і тодішньої дійсності хлопцю вдавалося осягнути. Розмірковуючи над побаченим-почутим, не міг зрозуміти, чого на уроках у школі вихваляють радянську владу, а насправді багато навкруг і кривди, і горя?

І так — правильно, і зовсім інакше — правильно. Що ж то за правда на цій землі? Для кожного своя... Виходить, і для нього, Степана, мусить бути його істина. Так визрівало в дитячій душі переконання, котре пізніше остаточно склалося як кредо життєве загалом і дослідницьке зокрема — ніколи не брати на віру, без неспростовних доказів навіть очевидну для усіх сутність речей.

До астрономії він прилучився так. Одного разу по радіо почув, що в Монреалі відкрився міжнародний конгрес астрономів. Працював на той час Степан, маючи неабиякі здібності до малювання, художником-оформлювачем у сумському облкниготорзі. Тож і почав фантазувати: а що якби оце йому довірили створити до конгресу панно чи стенд? А що шкільних пізнань було вочевидь замало, засів Степан за спеціальну літературу. Спершу проштудіював книжки, які відібрав за місцем роботи, у купі призначених до списання безнадійних «неліквідів». Затим подався до бібліотек. Не шкодував грошей, щоб дістати цікавинку у книгарні чи букініста. Дуже швидко усвідомив, що без фізики, математики глибоко «копати» в астрономії неможливо, всерйоз узявся і за ці науки.

Аксіома з багатьма невідомими

Чимдалі занурювався він у таїну Світобудови, тим більше поставало запитань. Хрестоматійні теорії, освячені великими іменами, лише додавали скепсису, неадекватно, суперечливо пояснювали одні й ті самі явища. Зокрема, у побудові Сонячної системи. Геліоцентрична доктрина Коперника відома нині кожному школяреві: у центрі — Сонце, що обертається навколо своєї осі, а навколо нього рухаються по орбітах планети. Аксіома? З'ясовується, не зовсім. Найточніші астрономічні дані свідчать, що в центрі Сонячної системи... не може бути якоїсь тілесної субстанції. Там, у центрі, дійшов висновку Апостолюк, може існувати хіба щось схоже на велетенську «аеродинамічну трубу», в якій, умовно кажучи, космічна речовина переміщується зі швидкістю приблизно 3 кілометри за секунду.

З другого боку, якщо Коперник правий, чим пояснити, що температура поверхні Меркурія істотно нижча, ніж на Венері й Марсі, хоча ці планети розташовані далі від Сонця? Чому на Марсі, віддаленому від світила, як пишуть в енциклопедіях, щонайменше на 206 мільйонів кілометрів, у період так званого верхнього сполучення планети з Сонцем спостерігаються інтенсивне танення льодовиків і пилові бурі? Чому Земля не переживає таких катаклізмів, перебуваючи у сфері навіть більш несприятливій з точки зору сонячного впливу?

Миколо, ти не правий

Звичайно, ці суперечності можна б віднести до розряду незбагненних поки що таємниць природи. Хіба хто заперечуватиме, що в науці про Всесвіт завжди були «білі плями»? Не заперечує й Апостолюк. Він лише проти того, щоб «плямами» прикривалися догматизм і схоластика. Так, геліоцентричну систему Коперника важко переоцінити. Однак справедливе й інше: великий вчений хибно уявляв будову Сонячної системи. Принаймні Апостолюк у цьому не сумнівається і пропонує власну теорію. Його фундаментальну монографію на кількасот сторінок переповідати нема сенсу. А якщо схематично, то за допомогою відкритого ним самим методу визначення відстаней у Сонячній системі, який грунтується на явищі зворотного руху планет, дослідник так розташував космічні об'єкти (у міру віддалення від центру): Меркурій, Венера, Земля, Сонце, Марс і далі планети периферичної частини — Сатурн, Уран, Нептун, Плутон. Ось вона, квінтесенція теорії Апостолюка —Сонце— не в центрі системи і, як усі його сусіди, рухається по своїй орбіті!

За такого небесного «пасьянсу» різниця температур на Меркурії і Венері набуває цілком логічного пояснення. Так само, як і процеси на Марсі. Річ у тому, що кожного року в березні Марс підходить до Сонця найближче з інших планет: за розрахунками Апостолюка — приблизно на 37 мільйонів кілометрів. Отоді й ревуть там шалені вітри, здіймаючи пил, що утруднює спостереження за планетою навіть у найпотужніші телескопи.

І ще про Марс з досьє Апостолюка: за розмірами він менший від Місяця і має в діаметрі не 6780 кілометрів, як вважалось, а 3083. А що ж Земля? Є про неї в Апостолюка нові, не відомі широкому загалові дані? Так, є. Ще Коперник вирахував, що середня швидкість руху Землі по орбіті становить понад 29 кілометрів за секунду. Апостолюк, використавши феномен вільного падіння, одержав зовсім іншу цифру —13,6. Щоправда, Степан Олександрович тут не є піонером. Понад 100 років тому американський фізик Альберт Майкельсон, ставлячи свій дослід щодо впливу руху Землі на швидкість світла, двічі отримував такий результат. Але тоді його списали на несправність апаратури. Зате щодо знаного серед фізиків маятника Фуко пріоритет на принципово нове його трактування в Апостолюка ніхто не відніме. Суть його в тому, що, попри твердження сучасної науки, котра вважає маятник доказом обертання Землі навколо своєї осі, за Апостолюком маятник є доказом руху Землі по своїй орбіті протягом року.

Тризуб

У науці доволі часто буває, коли на шляху до головної мети дослідник робить несподівані відкриття. Так сталося і з Апостолюком. Виконавши геометричну побудову закономірностей сидеричних періодів обертання планет, він побачив через густу мережу катетів, гіпотенуз та бісектрис чіткі обриси... Тризуба. Потрясіння, яке тоді пережив, він пам'ятатиме до скону літ. Ще б пак: йому, Апостолюку, відкривалася істина про походження прадавнього знаку.

—Точніше було б назвати його ієрогліфом, шифрограмою, — каже Степан Олександрович. —Тризуб є свідченням високого розвитку суспільства, котре існувало на теренах сучасної України багато тисяч років тому, і якби мені сьогодні випало запропонувати свою класифікацію найбільших див світу усіх часів і народів, серед найфантастичніших досягнень людського інтелекту першим я назвав би Тризуб. Уявіть собі: складаючись лише з 11 елементів, він генерує вичерпну інформацію про головні закономірності центральної частини Сонячної системи. На порожньому місці вибудувати такий шедевр неможливо, і, судячи з багатьох ознак, наші прабатьки володіли знаннями вищої математики, вправно користувалися телескопом. Задовго до того, зважте, як з'явилися науки у стародавній Греції чи Римі. І в тому, що якась сила допомагає мені видобувати з-під товстого шару забуття перлини української астрономії, бачу добру прикмету. Україна, певен, здобуде, як і заслуговує, гідне місце у світовій історії.

—Тризуб має не лише унікальну власну самоцінність для астрономії. Він допомагає відкривати таємниці глибокої старовини, котрі дійшли до наших днів як, скажімо, «нерозв'язувані» математичні задачі або різноманітні графічні зображення, символи. Чи можливо виконати трисекцію довільного кута, тобто розподілити будь-який кут з допомогою лише циркуля і лінійки (без поділок) на три рівні частини? Елементарно обізнаний з історією математики фахівець переконливо відповість — «ні». І напевне пригадає, що ще 1755 року Паризька академія наук визнала цю задачу такою, що принципово не може мати вирішення, рекомендувавши науковим закладам усього світу навіть не розглядати надалі будь-які варіанти розв'язання. Мовляв, то й не задача зовсім, а вигадана кимось знічев'я «головоломка», придатна хіба що для тренувань у галузі формальної логіки. Не треба ображати наших пращурів. Вони нічого не творили «знічев'я», тож говорити тут потрібно не «неможливо», а «не вміємо, нездатні». Так-от, Тризуб дає простий до геніальності метод виконання трисекції кута, і я його оформив теоремою у своїй роботі. Тисячоліття тому люди сприймали цей метод як річ, дохідливу істину, що слугувала їм на практиці. Зокрема, для поділу круга на 360 градусів. Без володіння методом такий поділ уявляється ще однією незрозумілою загадкою, і я дивуюся, що дотепер якійсь поважній академії не спало на думку більшістю голосів назвати цей факт курйозом, над яким не варто сушити голови.

В ієрархії космічних знаків за єством і масштабністю тризуб беззаперечно перший. Перший, але не єдиний. У повсякденні ми байдуже ковзаємо поглядом по зображеннях, скажімо піраміди, «печатки Давида, п'ятикутної зірки чи свастики, навіть гадки не маючи, що всі вони — одного, космічного, поля «ягоди». Але якщо Тризуб дає загальну картину по центральній частині Сонячної системи, то решта знаків несуть у собі інформацію з окремих фрагментів цієї картини. Зірка Давида, наприклад, «розповідає» про орбіти Марса і Сонця. Так само містять у собі космічний підтекст прапори держав, на яких є зображення півмісяця і зірок.

Яко глас волаючого в пустелі

Не компетенція журналіста робити висновки про справжню вагу відкриттів Степана Апостолюка. Навіть якби все, що він стверджує, було на рівні припущення, гіпотези, то й тоді, згодимося, він заслуговує на визнання у наукових колах. Але ж Степан Олександрович стверджує лише те, що готовий перед будь-ким доводити, як то кажуть, з цифрами в руках. Коли і хто з шанованих професорів-академіків бодай вислухає сумського астронома? Сам Апостолюк не раз і наполегливо стукав у різні двері державних установ, наукових закладів. Писав свого часу навіть Брежневу і Щербицькому. В особистому архіві зберігає він казенні відповіді чиновників із союзної та республіканської академій наук. Легко здогадатися, що в тих відписках: на початку "Шановний тов. Апостолюк», а наостанок після популярного викладення загальновідомих положень астрономії «делікатна» підказка авторові, де він міг би почитати про побудову Всесвіту. Двічі писав про дослідження Апостолюка «Голос України». Відгукнулась Академія оригінальних ідей, котра у своєму журналі видрукувала статтю сумчанина «Новий метод визначення відстаней у Сонячній системі». Ото і весь резонанс...

Йому не потрібні звання і нагороди. А ось слава рідної України, яку щиро любить і за яку душею вболіває, —то для нього святе. Тому й прикро йому не за себе, прикро за державу. Бо, зрештою, мова не тільки і не стільки про астрономію. Невже усе це й надалі залишатиметься лише суто приватною справою Степана Апостолюка?

На фото: Степан Апостолюк.

Суми.

Романа КОБАЛЬЧИНСЬКА, етнограф

НА ВСЯКИЙ ЧАС ПОМАГАЙ, МИКОЛАЙ...

Ось уже вшосте Міжнародна жіноча громада влаштовує свято Миколая з піснями, іграми та подарунками. Тож і цього року громада подарувала дітям чудові вечорниці, запросивши малюків до Українського дому.

Згідно з традицією світлицю було прикрашено образом Святого Миколая, що його намалювала художниця Наталія Литовченко, трьома ангелами (робота Миколи Мулярця) та давніми кролевецькими рушниками.

Дійство вела артистка Галина Стефанова. Учні київських музичних шкіл № 13 та імені М. Лисенка, учасники фольклорних колективів «Дай, Боже» та «Гаївка» пошанували своїми виступами Святого Миколая, роль якого виконував заслужений артист України Богдан Бенюк.

А після концерту діти отримали подарунки. Тут були «миколайчики», що їх випік та оформив київський хлібокомбінат № 6, цукерки, яблука, дитячі книжки видавництва «Веселка». Свято стало можливим не лише завдяки благодійним старанням жінок громади (зокрема, відповідальної за організацію пані Галини Жулинської), а й фінансовій допомозі парламентської групи «Конституційний центр».

На знімку: Б. Бенюк у ролі Святого Миколая та режисер дійства В. Вовкун із дітлахами.

Елеонора БЛАЖКО, журналіст

Той, хто лікує серце

До 120-річчя з дня народження М. Д. Стражеска

У ПЕРЕЛІКУ основних дат життя видатних людей відзначають найчастіше, крім днів народжень і смерті, дати захисту дисертацій, отримання нагород, публікацій наукових праць. Дві сторінки займає цей реєстр у біографічних довідках академіка Стражеска.

Але, як правило, немає в цьому списку, можливо, найголовнішої, найвизначнішої дати його життєвого шляху — 5 грудня 1899 року. Цього дня двадцятитрирічний інтерн (за нинішнім — аспірант) професора Образцова самостійно поставив найтяжчому хворому діагноз: «Закупорка вінцевих артерій серця», значно пізніше названий «інфарктом міокарда». Це було зроблено за життя хворого. Досі такий діагноз установлювали переважно під час розтину. Вчитель підтвердив правоту учня. Це була перемога, рідна сестра відкриттю в медицині! Хворого, на велике горе лікарів, врятувати не вдалося. Але молодий учений-початківець і його наставник Василь Парменович Образцов уперше в світі, як згодом напишуть у медичних підручниках і довідниках, не тільки діагностували, а й створили методику лікування цієї підступної хвороби. Причому зробили все, коли ще не було електрокардіографії. Вона тільки починала входити у фізіологічну та клінічну практику. Інтерна Стражеска послали вивчати її до Парижа, Берліна та Мюнхена. А хвороба — закупорка вінцевих судин серця — і тоді стояла і стоїть нині на одному з перших місць серед причин смертності, особливо чоловіків. Порівняти цифри її жертв можна лише з числом загиблих на війні та під час стихійних лих. Особливо косить вона чоловіків. Жінки страждають на коронарну недостатність та інфаркт міокарда в п'ять разів рідше.

Інтерн Стражеско, син одеського мирового судді, лише цього, 1899 року, закінчив медичний факультет Київського університету Св. Володимира і був «удостоєний ступеня лікаря з відзнакою, з усіма правами й перевагами», які давало це звання. «За успіхи в навчанні та безумовні наукові здібності» Миколу Стражеска залишили при університетській кафедрі спеціальної патології і терапії. Водночас, В. П. Образцов, який дух ронив за своїм талановитим студентом, запропонував йому посаду інтерна в терапевтичному відділенні Олександрівської лікарні, якою на той час завідував. Лікарня й донині стоїть на Левашівській, 39/1 неподалік Бессарабки. Відома киянам як колишня Жовтнева. Перед головним корпусом – пам'ятник її засновникові В. П. Образцову — вчителеві та наставникові молодого Стражеска.

Їм знадобилося ще десять років, щоб затвердити своє відкриття. 1909 року на першому з'їзді російських терапевтів учитель і учень доповіли про свої спостереження, висловлюючись мовою медицини, — «в області клініки тромбозу вінцевих артерій серця». Опублікована робота принесла авторам світове визнання.

«Лікувати не хворобу, а хворого», — таким було кредо Стражеска. Кредо лікаря і вченого. «За будь-якого захворювання немає обов'язкового ізольованого ураження окремих органів і систем, — навчав він студентів, – завжди є ураження всього організму». «В житті зустрічаються не хвороби, а хворі, і ... виникнення різних хвороб може обумовлюватися різною реактивністю організму, хоча вони мають в основі одну етіологію і патогенез».

Славнозвісна Київська терапевтична школа, заснована В. П. Образцовим, в особі М. Д. Стражеска отримала гідного продовжувача. А вчитель, так склалося життя, знайшов в учневі сина — Наталя Василівна Образцова стала 1901 року Наталею Стражеско. Через рік молодий лікар, залишивши в Києві красуню-дружину, поїхав готувати дисертацію до Петербурга, до геніального І. П. Павлова. Він отримав там усебічну теоретичну й практичну підготовку, якою пишався все життя.

Проблеми інфаркту, а також усіх хвороб, що спричиняють і супроводжують його, інших уражень серця не переставали бути предметом вивчення та дослідження професора Стражеска протягом п'ятдесяти з лишнім років. Про його лікарський талант ходили легенди. Він був блискучим діагностом — це зазначали всі — і хворі, і співробітники. Основувалася ця якість не лише на особливій чутливості рук, чудовому слухові, проникливості погляду, інтуїції. Головне — на його незвичайній, дуже широкій і глибокій ерудиції. Поставити правильний діагноз змученій хворобою людині — означає з десяти можливих варіантів вибрати один. Нинішнім лікарям робити це допомагають найскладніші прилади та комп'ютери. Микола Дмитрович покладався на свої знання, досвід, інтуїцію, на сотні і сотні досліджених, розібраних і проаналізованих випадків із власної практики.

Лютневий номер всесоюзного журналу «Врачебное дело» за 1950 рік було цілком присвячено Миколі Дмитровичу Стражеску — «блискучому клініцисту, провідному терапевту Радянського Союзу, видатному вченому і новатору, який збагатив внутрішню медицину низкою клінічних відкриттів, вніс багато нового й цінного в діагностику і терапію різних захворювань». Сторінки журналу було позначено по кутках цифрами — 1899—1949. За ці п'ятдесят років він став найвидатнішим і визнаним у сфері медицини вченим, академіком трьох академій (АН УРСР, АН СРСР, АМН), заслуженим діячем науки України, Героєм Соціалістичної Праці.

З перших років своєї наукової та практичної діяльності — а доктором він став у 28 — молодий професор мріяв об'єднати знання й досвід: науково-дослідний інститут і кардіологічну клініку.

В 30-ті роки терапевтична школа Стражеска здобула популярність і визнання. А сам він виношував ідею створення в Україні принципово нової наукової установи на базі кафедри медичного інституту та клінічного відділу Інституту клінічної фізіології. 1936 року — Інститут клінічної медицини – улюблене дітище М. Д. Стражеска, було створено за його проектом і під його керівництвом.

Днями Указом Президента України на базі НДІ кардіології і НДІ серцево-судинної хірургії засновано Український Державний інститут серця.

Учні Стражеска відзначають його особливе, воістину батьківське ставлення до молоді, його незвичайну ерудицію.

Микола Дмитрович часто збирав гостей у своїй просторій квартирі в будинку на Володимирській, 38-а, де тепер — меморіальна дошка. Колег-медиків, аспірантів, артистів, художників. Дуже любив живопис. Зібрав непогану колекцію. Дружив з Максимом Рильським. Література, мистецтво, театр, музика з юнацьких років були його пристрастю. Сиву голову професора, потім академіка, можна було побачити в перших рядах партеру на кожній прем'єрі Київської опери, мало не на всіх гастрольних спектаклях популярних у ті роки театрів, концертах видатних музикантів. Був чудовим і дотепним співрозмовником. Цікаво розповідав про багатьох знаменитих людей. А його пацієнтами були Михайло Коцюбинський, Марія Заньковецька, Павло Тичина. Довелося консультувати й смертельно пораненого генерала Ватутіна. Не міг відмовити і сильним світу сього. Лікував Молотова, Хрущова, багатьох інших.

Найвищий авторитет у кардіології та лікуванні більшості внутрішніх хвороб і водночас знавець мистецтва, літератури, професор хотів, щоб і його вихованці, всі, хто працює поруч з ним, також добре розбиралися не тільки у фізичних болях серця, а й уміли лікувати душу.

Вважав, наприклад, що гіпертонія — не хвороба серцево-судинної системи, а недуга всього людського організму. Трепетливе ставлення до справи поважав у своїх учнях найбільше. В останні роки життя, уже тяжко недужий, не переставав консультувати хворих. Коли не міг схилитися над ліжком, ставав на коліна, щоб, приклавши вухо до грудей пацієнта, тонше прослухати ритм і шуми його серця.

Пристрасть до науки, до справи, любов до мистецтва, порядність, працелюбство — він прищеплював і своїм дітям. Їх у нього було четверо. Три дочки і син. Але в багатьох літературних джерелах називають лише двох: сина Дмитра – згодом професора, завідувача відділу НДІ фізичної хімії АН УРСР, та дочку Іринку — можливо, найбільший його любов і біль. Ірина померла в юному віці. Від туберкульозу.

Та було у Миколи Дмитровича ще двоє старших дочок – Наталя і Олександра. Імена яких марно шукати в офіційних паперах, у книжках і статтях про академіка. У 20-ті роки вони поїхали до Франції, у Париж – вчитися. (Тоді такі поїздки дозволялися.) Обидві – красуні. Вийшли заміж за синів російських емігрантів знатних сімей. І дороги назад не було. Скільки болю та сердечних мук завдало все це матері й батьку! Під час закордонних наукових відряджень він, вчений із світовим ім'ям, здається, лише один раз крадькома бачився з ними. А потім... давав пояснення в інстанціях.

Зберегося фото: Микола Дмитрович з дочкою Наталею, кароокою красунею, яка ніжно схилилася до батьківського плеча. За останні двадцять (тридцять?) років свого життя він жодного разу не приголубив дочок. Оберігаючи хвору дружину, намагався не зачіпати цю сімейну рану. Нині в Парижі живуть п'ятеро онуків та численні правнуки Миколи Дмитровича Стражеска. Та вони здебільшого – Туржанські й Оболенські. Є онук Микола, і правнук Діма.

Онука Ірина Дмитрівна Стражеско — дочка сина професора-фізхіміка Д. М. Стражеска — з відзнакою, як і дід, закінчила Київський медичний, живе нині в Москві. Пішла дідівською стежкою. Лікар-кардіолог. Захистила кандидатську. Працює в Кардіологічному центрі, виховує сина Дмитрика.

На знімку: академік М.Д. Стражеско с групою учнів (30-ті роки).

Фото з фондів Музею медицини України.

Споживай, небоже, що мені негоже

(Початок на 3-й стор.).

менш за все. Всесвітньовідомі фірми, які працюють на ринках інших країн, чудово знають схеми і процедури сертифікації, що дають можливість завозити їхню продукцію у країну без випробувань кожної окремої партії. Йдеться про сертифікацію системи якості. Ці фірми звертаються до нас з проханням захистити їх від «чорного» імпорту, потік якої йде не тільки до нас. Нещодавно під час перебування в Туреччині, коли укладали угоду про взаємне визнання результатів робіт з сертифікації, мої колеги з TSE (турецький інститут стандартів) поінформували, що вони проводять сертифікацію випробування побутової техніки, яка надходить до країн Середньої Азії та інших країн СНД, на прохання цих країн, і при цьому більш як 80 % (!) цієї техніки не відповідає вимогам світових стандартів, в тому числі вимогам безпеки. А це є свідченням того, що створюються кримінальні виробництва низькоякісної або небезпечної продукції, яка не може пройти сертифікації випробування. Отже, наша активність як споживачів імпортних низькоякісних товарів великою мірою означає інвестування іноземного тіньового бізнесу.

І в Польщі, Словаччині, на кордонах з Україною створюють мережі так званих «гуртівень», в які зі всієї Європи звозять низькоякісні, забраковані, з вичерпаним терміном придатності товари, передовсім продукти. Звідти усіма правдами й неправдами їх завозять в Україну. Тому Держстандарт вбачає своє економічне і соціальне завдання в тому, щоб захистити вітчизняного споживача, сприяти підвищенню якості і конкурентоспроможності української продукції і, отже, підтримати вітчизняного товаровиробника. Тому ми категорично не згодні з тезою, що імпортна продукція є апріорі якісною, що контроль на час її ввезення в Україну не потрібен і що можна обмежитися лише її вибірковою перевіркою в роздрібній торгівлі. А саме такого роду вимоги висуває Світовий банк для надання другого траншу кредиту на постприватизаційну підтримку підприємств України. Зміст цієї умови і можливі наслідки аналізовано багатьма урядовими установами, вченими НАН України, і думка фахівців була одностайна — чинна система сертифікації відповідає міжнародному досвіду, принципам ГАТТ/СОТ і не створює зайвих перешкод у міжнародній торгівлі.

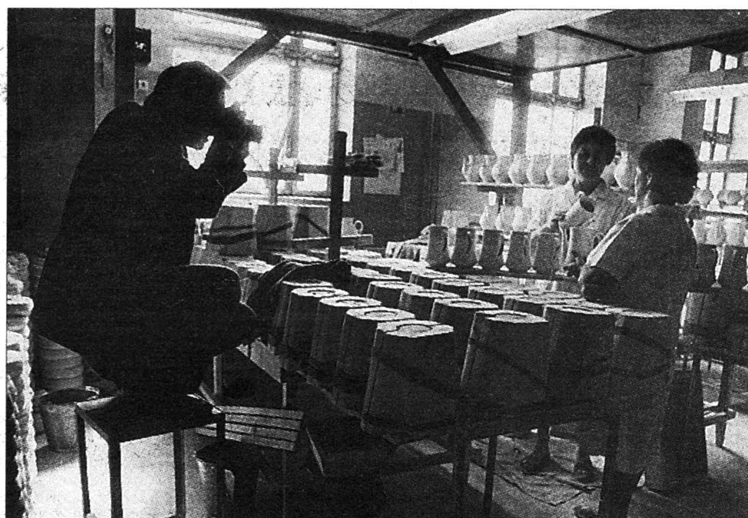
Лише за два останні місяці понад сто заявок імпортної продукції не пройшли сертифікацію в системі УкрСЕПРО як небезпечні для життя і здоров'я громадян. У кожній заявці — тисячі одиниць пляшок алкогольних і безалкогольних напоїв, банок консервів, дитячого харчування, іграшок, побутової та медичної техніки тощо. Можна тільки уявляти собі, якби умови Світового банку було прийнято: хто і як розшукував би ці неякісні товари у торговельній мережі України і скільки громадян нашої держави постраждали б від цього.

Я не хотіла б стверджувати, що наша система сертифікації цілком досконала. Є проблеми, пов'язані з відмінністю українського законодавства від європейського, потребує оновлення нормативна документація у зв'язку з переходом на міжнародні та європейські стандарти. Перші кроки до їх подолання вже зроблено — близько 60 % національних стандартів (а їх понад 1700) уже гармонізовано з міжнародними, причому в конкурентоспроможних галузях.

Уряд прийняв розпорядження № 703-р від 9.11.96 р. щодо поетапного розв'язання питань адаптації законодавства, стандартів та системи оцінки відповідності з європейськими. У розв'язанні братимуть участь практично всі міністерства (відомства), громадські організації.

Проблема підвищення якості та конкурентоспроможності вітчизняної продукції не може залишити байдужим кожного громадянина України, бо визначає стан економічної та національної безпеки, виживання і майбутнє нашого народу.

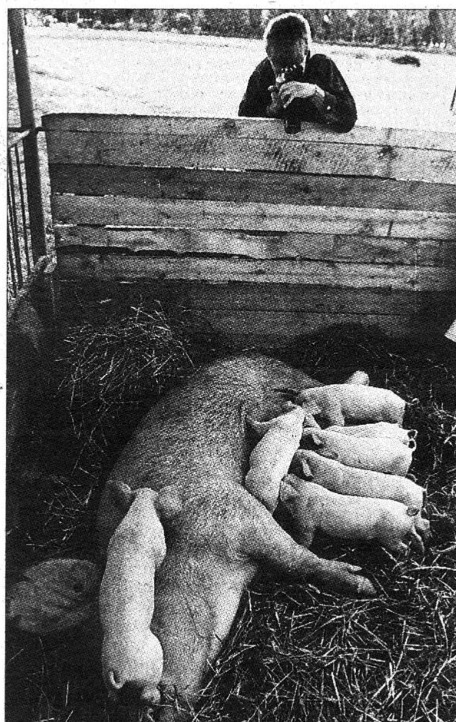

Христофор ГРУША,
Юрій ВЕНГЕРЕШ (фото), «Голос України»

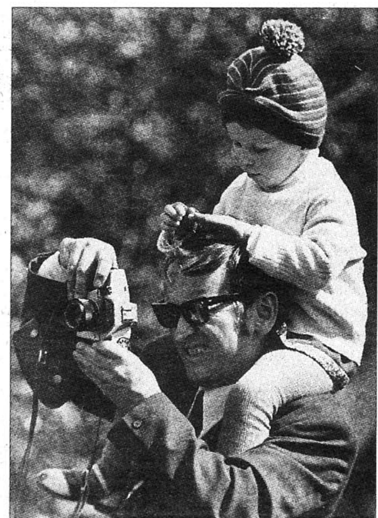
Спостереження за спостерігачами

Якось ми з автором оцих фотоетюдів Юрієм Павловичем Венгерешем завітали до одного колоритного діда. Дідок той був персонажем нашого газетного нарису, і ми прийшли зробити його фотопортрет. Я представляю Венгереша: оце, мовляв, наш фотокор. «А! —пожвавився дідок. — Дуже приємно! Почекайте хвилиночку!» Він швиденько почимчикував до комода, кілька хвилин порпався там і дістав свій таки фотопортрет, зроблений років сорок тому. Певна схожість між портретом та оригіналом ще простежувалась. «Ось! —гордо сказав він. — Підійде?» Фотокор стримано сказав «так», але я тут, мовляв, при чому? «Як це при чому? — здивувався дідок. — Мені завжди приємно бесідувати з розумним чоловіком. Сідайте, чаю вип'ємо...» Стало ясно: голими руками його не візьмеш. Засіли за чай. Спостерігати за обома було прецікаво — як спостерігати одночасно за азартним рибалкою й не менш азартною рибою. Звісно, Венгереш не вилазив на дерево й не ховався за комодом (таких знімків на цій сторінці досить) — ні, обоє попивали чай і, схоже, свідомо відтягували момент, коли вилетить пташка. Здавалося, обидва милуються хитрістю одне одного. Пташка таки вилетіла. Але я й досі не знаю, що мені миліше — готове фото чи оте їхнє чаювання...

Наталя ФІЛІПЧУК, «Голос України»

Носовички побували в хімчистці...

Наприкінці жовтня до Києва надійшла несподівана звістка. Канадські поліцейські затримали нашого дипломата — працівника генерального консульства Олександра Юшка. І ось через два місяці — справжня сенсація. О. Юшка проголошено персоною нон грата в Канаді і йому поставлено ультиматум протягом доби разом із дружиною залишити Канаду.

Це вперше — не тільки в україно-канадських відносинах, а й загалом у п'ятирічній дипломатичній практиці України — дипломата нашої держави проголошують персоною небажаною. В МЗС України сподіваються, що цей випадок не спровокує погіршення в україно-канадських відносинах, але певне напруження, можливо, все-таки виникне. Адже й канадські поліцейські, й українські дипломати намагатимуться захистити честь мундира. Оскільки і ті, і ті мають у своєму арсеналі досить вагомі аргументи.

Історія ця почалася 26 жовтня у Торонто, де відкрито наше генеральне консульство. Олександр Юшко приїхав до міста 17 жовтня, щоб на кілька років обійняти посаду віце-консула. Тому в день арешту всі його документи перебували на оформленні в Департаменті закордонних справ і міжнародної торгівлі Канади.

Отже 26 жовтня близько сьомої вечора Олександр Юшко їхав до посольства на службовому автомобілі. За словами самого Юшка, він не встигнув вивчити міста, тому заблукав і потрапив до району, який, м'яко кажучи, шляхетні торонтці намагаються уникати. Олександр Юшко вийшов з машини, аби дізнатися про дорогу. Саме в цей момент до нього підійшли два поліцейські і попросили пред'явити документи. Коли з'ясувалося, що Юшко не має не тільки паспорта, а й водійських прав (вони залишилися в консульстві), поліцейські запропонували йому пройти до найближчої дільниці. До цього моменту всі дії поліцейських абсолютно правильні.

Українська сторона вважає, що порушення розпочалися після того, як канадські правоохоронці, з'ясувавши, що Юшко насправді є українським дипломатом, продовжували утримувати його в дільниці і навіть провели серію допитів. З огляду на пункт 1 статті 41 «Акта про іноземні місії», який є частиною національного законодавства Канади, консульські посадові особи не можна ні затримувати, ні заарештовувати, за тим лише винятком, коли вони скоїли тяжкі злочини.

На думку української сторони, щоб якимось чином пояснити перевищення своїх повноважень, канадські поліцейські перейнялися метою довести, що Олександр Юшко справді скоїв тяжкий злочин. У документах є запис про його сильне алкогольне сп'яніння. Також начебто знайдено свідків, які заявили, що Олександр Юшко намагався спокусити двох неповнолітніх дівчаток. А в його машині було знайдено хустку, нібито змочену ефіром. Окрім того, поліцейські запевняли, що Олександр Юшко намагався дати їм хабара (200 доларів). І ще одне... Нашого дипломата звинуватили також у причетності до викрадення автомобіля, номери якого... знайшли в багажнику його машини.

Усіх цих звинувачень вистачило, щоб інцидент переріс у скандал. Цього тижня у МЗС України відбулася спеціальна прес-конференція. Українська сторона визнала: Юшко справді був напідпитку, а під час перевірки в поліції з'ясувалося, що рівень алкоголю в крові утричі перевищував допустимий. Однак щодо дівчаток, то це звинувачення відкинуто за відсутності доказів. «Історію» з хабарем пояснюють так: через недосконале знання мови Юшко вирішив, що його хочуть оштрафувати, тому й запропонував сплатити штраф на місці, що правоохоронці розцінили як спробу підкупу. У носовій хустинці знайдено не сходійну речовину, а хімікати, що їх активно використовують у хімчистці... Щодо номерів з поцупленої машини, то їх нібито знайшов на дорозі водій і мав намір передати поліції, але не встиг.

Пояснення не надто переконливі? Можливо. Українська сторона погоджується, що Юшко припустився кількох серйозних помилок, головна з яких — невміння відстоювати дипломатичну недоторканність. Але й канадська сторона порушила норми міжнародного права, зокрема Віденську конвенцію про консульські зносини. То який вихід? Як на мене, Україні доведеться проковтнути гірку пілюлю. Можливо, у майбутньому МЗС прискіпливіше ставитиметься до підбору кадрів, які представляють інтереси нашої держави і впливають на імідж України за рубежем.

У словаків — подвійне свято

Не лише Новий рік святкуватимуть за кілька днів у Словацькій Республіці: 1 січня словаки відзначатимуть і День незалежності. Чотири роки тому виникла самостійна й незалежна держава Словаччина, яка є нині надійним та приємним нашим сусідом.

Словаччина швидко просувається вперед. Протягом чотирьох років вона стала членом усіх авторитетних міжнародних організацій, асоційованим членом Європейського союзу, Західноєвропейського союзу та активним учасником програми «Партнерство заради миру». Крім того, держава прагне вступу до НАТО.

Можна позаздрити економічним досягненням незалежної Словацької Республіки. Вже третій рік триває зростання валового національного продукту. Приміром, за десять місяців цього року цей показник зріс на 7 відсотків, інфляцію збито до 5,9 відсотка, валютний резерв перевищив 5 мільярдів доларів США, рівень безробіття знизився до 12 відсотків. На заключному етапі перебуває процес приватизації: близько 80 відсотків сьогоднішнього валового продукту припадає на приватний сектор економіки.

Динамічно розвиваються відносини Словаччини та України. Відсутність проблем у політичній сфері сприяє зосередженню уваги на торгово-економічному співробітництві. З кожним роком зростає обсяг товарообороту, регулярними стали зустрічі прем'єрів двох держав та обміни парламентськими делегаціями. Отож — так тримати!

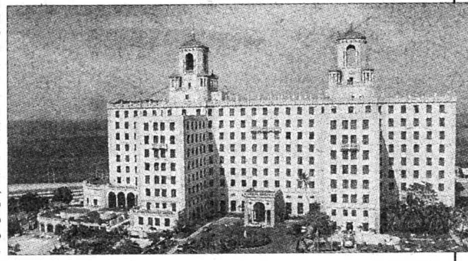
Влас. інф.

На знімку: Ольга Мігалікова, тимчасовий повірений у справах Словаччини в Україні.

День, коли можна забути про погане

У перший день нового року острів Свободи відзначить своє національне свято — 38 річницю перемоги Кубинської революції. Хороший привід для жителів острова ненадовго забути про нелегкі щоденні проблеми.

«Минув ще один непростий рік, — сказав Надзвичайний та Повноважний Посол Республіки Куба в Україні Серхіо Лопес Бріель на недавній зустрічі з журналістами. — Наша країна продовжує шукати вихід із важкої економічної кризи, в якій опинилася. І хоча певних успіхів вже досягнуто, говорити про перемогу зарано... Ми вважаємо 1996-й нелегким роком ще й тому, що він почався серйозним конфліктом між Гаваною та Вашингтоном через знищення Кубою американських літаків. Наслідком цього інциденту було посилення економічних санкцій США проти острова. А другою великою неприємністю став сильний ураган, що пронісся над Кубою. Щоправда, стихійне лихо обійшлося без жертв, але ураган таки завдав шкоди народному господарству острова на 1,5 мільярда доларів».

Проте, на думку посла, 1996 рік приніс його народові й приємні «подарунки». Наприклад, підтримку європейських держав, які все частіше засуджують Сполучені Штати за непримиренну політику щодо острова. Та й для відносин Києва та Гавани рік був сприятливий. Отже, є привід не лише для смутку, а й для радості. Зі святом!

Собака non grata

В Угорщині нещодавно прийняли закон, що забороняє розведення, продаж, експорт та імпорт піт-бультер'єрів та інших видів бойових собак.

Згідно з ним, окрім піт-бультер'єрів, небезпечними породами оголошені: німецькі вівчарки, добермани, комодори, куваси, доги і німецькі боксери. Їхні господарі можуть потрапити на два роки до в'язниці у разі, якщо утримуватимуть тварину без спеціального дозволу, і на три роки — якщо собака когось покусає.

Забороняється також організація тоталізатора собачих боїв та участь у ньому. Попри це, в Угорщині тоталізатори проводяться. Але таємно. Вхідний квиток на них коштує 1500—5000 форинтів, а ставки часто досягають десяти мільйонів. І це можна зрозуміти, адже організатори ризикують трьома роками життя на волі.

Зірки та «зірочки»

Вважається, що у кінозірок нетипове життя: розкішна вілла, шанувальники під вікнами, коханці і обов'язково — нещасливий шлюб. Однак насправді в Голлівуді такі ж люди, як і скрізь: теж є міцні сім'ї з купою маленьких дітей. А останнім часом у «зоряному середовищі» взагалі стався справжній «демографічний вибух».

Секс-символ сучасної Америки Памела Андерсон та весь у татуюванні рок-зірка Томмі Лі, які побралися... на мексиканському пляжі після п'ятитиденного знайомства, нині очікують народження дитини. Ще донедавна скептики пророкували швидке розлучення цієї пари, однак їхні сподівання, як бачимо, не справдилися.

Сільвестр Сталлоне також вирішив споважніти: він та його подружка Дженіфер скоро матимуть малюка, а крім того, повінчаються в Римі. Дженіфер мріє, що поява дитини змусить Сільвестра припинити нескінченний пошук ідеальної жінки.

Однак, не завжди народження сина або доньки зміцнює подружній союз. Часто саме після появи малюка, його батьки розлучаються. Згадати хоча б Катрін Денев та Роже Вадима, Бріджит Бардо та Жака Шерера. Бріджит зі своїм майбутнім чоловіком знімалася у фільмі «Бабетта йде на війну», а потім вони одружилися. Однак після народження сина акторка спробувала накласти на себе руки, а через два роки покинула чоловіка і дитину. Бардо тоді егоїстично заявляла: «Син не повинен стояти на шляху моєї кар'єри».

Малюк не зміцнив і союз Чарлі Чапліна з шістнадцятирічною Мілгрід Херріс: вони розбіглися одразу після народження дитини, яка прожила лише три дні.

Однак є й набагато щасливіші подружжя. Наприклад, Том Круз і Ніколь Кідман, які усиновили вже двох малюків. Безхмарним видається й майбутнє Демі Мур та Брюса Уілліса: у бритоголових батьків троє дітей. Кім Бессінджер та Алік Болдуін трохи відстають — в їх родині дітей лише двоє. Ірландська співачка Шінед О'Коннор та журналіст Джон Ватерсатеж теж не нарікають на долю: навесні цього року народилася їх маленька Бріджидін.

Часом домашнє «чадо» навіть здатне відволікти «зоряних» батьків від роботи. Наприклад, відомий актор Том Хенкс із задоволенням виконує свою найголовнішу роль — роль батька однорічного Трюмана, а також п'ятирічного Честера, якого щоранку відвозить до дитячого садка. Роберт де Ніро також турбується про своїх двох близнюків, хоча з їх матір'ю не живе вже три роки. Не відмовляються від батьківських обов'язків і Кевін Костнер та Дон Джонсон — кожний виховує трьох дітей. А от Стівен Спілберг може відмовити синові Саші у спільній прогулянці: найбагатший режисер світу не любить виходити на вулиці, де на нього вже чатують численні шанувальники. Однак удома Стівен Спілберг залюбки бавиться з сином.

А французький актор Жерар Депардьє нині перебуває в глибокій депресії. Він прожив разом із дружиною Елізабет 25 років, і навіть коли його син Гаймон сидів у тюрмі за продаж наркотиків, подружжя підтримувало одне одного. Однак за останні п'ять років шлюб дав тріщину, і нині Жерар радіє лише маленькій доньці Роксані, яку народила йому подруга.

Віталій АБЛІЦОВ, «Голос України»

Він вірив, що державу насамперед будує слово

1996 рік оголошений ЮНЕСКО роком Петра Могили

5 листопада 1941 року був висаджений у повітря Успенський собор Києво-Печерської лаври. Влітку 1982 року співробітники Інституту археології НАН України відкрили в руїнах цього собору поховання визначного церковного й культурного діяча XVII століття Петра Могили. Але труни з прахом святого археологи не виявили.

Таємницями сповнена вся біографія Петра Могили. Почнемо з того, що лише нещодавно київський дослідник Олесь Білодід встановив точну дату народження (1574 рік) великого реформатора. Рішенням ієрархів Української православної церкви причислений до лику святих. Раніше історики, вивчаючи життєпис Петра Могили, не могли пояснити, як він у досить молоді роки став митрополитом, чого в ті часи згідно з віковими церковними канонами бути просто не могло. А ще ж до цього він повинен був пройти тривалий період навчання, щоб одержати освіту європейського рівня, брати участь у військових походах тощо.

Але хоча обгрунтування О. Білодіда визнано, нинішні ювілейні торжества відбуваються відповідно до старої дати народження — 31 грудня 1596 рік (отже відзначаємо 400-річчя Петра Могили).

* * *

Чим знаменитий цей діяч, ім'я якого ніколи не зникало з нашої пам'яті, бо увічнене в назві першого в східній Європі вищого навчального закладу Києво-Могилянській академії? Як прихильник української державності Петро Могила відстоював інтелектуальний шлях утвердження цієї ідеї в суспільній свідомості. Ось чому він передусім доклав неабияких зусиль для об'єднання Печерської лаврської школи з братською на Подолі й цим започаткував Могилянську колегію, яка з часом перетворилась в академію за зразком європейських університетів. Він переніс досвід подібної академії з волинського Острогу, де засновником вищого навчального закладу виступив один з перших прихильників відродження на києворуських теренах нової держави, яка згодом дістала назву Україна, князь Костянтин Острозький. Улюбленому дітищу — академії Петро Могила залишив по своїй смерті власну бібліотеку, будинки й двори на Подолі, хутір з господарством, понад 80 тисяч золотих, коштовності, тканини — на одяг бідним студентам.

Іншим напрямком своєї діяльності Петро Могила обрав книгодрукування та богословсько-наукову діяльність. Його «Требник» — найповніший літургічний збірник, а полемічний твір «Літос, або камінь...» —важливий внесок у науку православної догматики.

Зусиллями та коштом Петра Могили виявлено та реставровано пам'ятки княжого Києва, зокрема, Софійський собор, Десятинну церкву, Печерську лавру, Спас на Бересті.

Петро Могила також шукав можливості об'єднання українських церков та співпраці християн Європи, отже якоюсь мірою є попередником руху за європейську спільноту.

* * *

«Збережи академію», — це останні слова Петра Могили, сказані новому її ректорові Інокентієві Гізелю (одержав освіту на кошти П. Могили в Польщі та університетах Англії). Отже, саме в розвиткові освіти та культури вбачав Петро Могила запоруку оптимістичного майбутнього держави Русі-Україна.

Народився він у сім'ї молдавського господаря Симеона й угорської князівни Маргарет тобто був представником княжої династії. Ті часи були трагічними в історії Молдавії й Волощини — постійна зовнішня загроза турецького поневолення ускладнювалась внутрішнім протистоянням. Після смерті батька Петро Могила опиняється в Україні. Тут він здобуває освіту у Львівській братській школі, а потім виїжджає для продовження навчання за кордон. Одні дослідники говорять про Сорбонну, інші про французьку колегію Ля Флеш, де в той час навчався майбутній філософ Рене Декарт. Що б там не було, але в історію Петро Могила ввійшов як діяч з блискучою європейською освітою, що захоплювала його сучасників. Потім він служив офіцером у польській армії, брав участь у визначних битвах того часу, зокрема, під командуванням гетьмана Станіслава Жолкевського в Цецорській (1620), а потім Хотинській, в якій, як відомо, одержав смертельні рани Петро Конашевич-Сагайдачний. Потрапивши до Києва, Петро Могила входить у дружні стосунки з митрополитом Іовом Борецьким. 1625 року він залишає світське життя й постригається в ченці. Через два роки його обирають архимандритом Києво-Печерського монастиря, а через сім — київським митрополитом (раніше всі дослідники писали про фантастичну кар'єру Петра Могили, навіть зважаючи на його високе походження. Але відкриття Олеся Білодіда розставляє все на свої місця. В 54 роки Могила стає архимандритом, в 59 — митрополитом, а вмирає на 73 році життя).

* * *

Відзначення ювілею Петра Могили — це ще одна спроба зрозуміти хід української історії, започаткованої києво-руською державою. Уроки життя й діяльності Петра Могили є свідчення того, що держави зміцнюються, розвиваючи економіку, військо, адміністративну систему, але народжуються СЛОВОМ. Тобто ІДЕЄЮ. Це чітко усвідомлювали князі Дмитро Вишневецький, Костянтин Острозький та їхні прихильники по боротьбі за відродження на теренах Русі нової держави. Сучасник П. Могили Богдан Хмельницький першим дав ім'я цій державі — Русь-Україна. Але по-справжньому утвердження її серед народів світу сталося лише на порозі третього тисячоліття.

Володимир СЕРГІЙЧУК, доктор історичних наук

Свідчать документи

Доприселення як етноцид

Від редакції. ***Перед вами — чергове нагадування про те, як формувався «единый неделимый советский народ». «Доприселення» було таким самим державним насильством над людьми, як і «відселення», тож ця публікація не кидає тіні на самих доприселенців — на нових землях вони знайшли нову батьківщину, за яку й проголосували на референдумі 1991 року.***

Слова «доприселення» я не знайшов у багатотомному словнику української мови. Зрештою, в історії України до 1917 року й не було такого явища, яке згодом могло б закріпитися в лексиці нашого народу.

Воно з'явилося за більшовицького режиму, коли почали нищити українське село. Після повального «розкуркулення» вже на початку 30-х років тисячі хліборобських осель залишилися пустками, а відтак нікому було обробляти землю.

За задумом тодішніх комуністичних стратегів, більшість яких мала лише початкову освіту, дефіцит робочої сили можна було покрити за рахунок ввезення на благодатну землю України політично благонадійних мешканців глибинної Росії, а також перевірених на лояльність до влади червоноармійців. І вже на 1931 рік, наприклад, тільки що стосувалось політичного управління Українського військового округу, належало «доприселити» у порожні помешкання 3000 солдатів.

Ще більшого розмаху це явище набуло після страшного штучного голодомору 1932—1933 років, коли наші батьки-хлібороби вимирали не лише сім'ями, а й селами. Особливо катастрофічне становище склалося на півдні України, де на найбагатших у світі чорноземах жертви були найбільшими.

І знову «рідна» комуністична влада заходилася заповнювати вимерлі села «доприселенцями» з-за меж України. В першу чергу завозили мешканців Білорусі, Горьковського краю, Західної (Смоленщина), Івановської та Центрально-Чорноземної областей. Вихідців з півночі України, тобто своїх, селили в другу чергу. У чому читачі можуть переконатися з пропонованого документа, зокрема, на прикладі Донецької області.

Особливу увагу у час «доприселення» звертали на прикордонні райони УРСР. Думаю, читачі звернуть увагу на ті рядки інструктивного листа політуправління УВС, які чітко вказують на порядок відбору «доприселенців»: крім уродженців Азово-Чорноморської та Північно-Кавказької областей і Казахстанської автономної республіки.

Спрямованість цього застереження очевидна—там проживало дуже багато українців. А їх не можна пускати на історичну батьківщину...

Ось так, через «доприселення», продовжувався етноцид українців.

Сов. секретно
Таємний відділ
Вхід. № 05216/т
5/III 1934 г.
Начальнику
политотдела.............ОБЛЗУ

В целях образцового проведения доприселения в колхозы погранполосы УССР и АМССР и подготовки доприселенцев п р е д л а г а ю:

1. Немедленно приступить к выполнению плана вербовки в погранколхозы.

Вербовку производить на добровольных началах из крцев и мл. командиров кадра, предстоящих к увольнению в бессрочный отпуск в 1934 году, кроме уроженцев Азово-Черноморской и Северокавказской областей и Казахстанской автономной республики. Вербовку производить из лучших ударников боевой и политической подготовки. Среди завербованных должно быть не менее 75-80% партийцев и комсомольцев, а рабочих не должно быть более 15%.

2. Отбор доприселенцев должен производить лично комиссар или помполит части. Отобранный утверждается Начполитотдела. Списки утвержденных представить в ПУВО не позже 15 июня.

3. Категорически запрещается политорганам частей и областным земельным отделам менять как количество доприселяемых, так и точки доприселения, обозначенные в данном плане.

4. Отмечая, что политоргана 9 к. д., 5 к. д.,14 к. д. не проявили должной энергии к полному выполнению плана доприселения 1933 года, требую полного выполнения плана доприселения 1934 г.

5. Политорганам установить связь с районами доприселения, путем посылки своих представителей, докладов представителей района о ходе подготовки к приему доприселенцев.

Через представителей районов получить подробное описание района, колхоза, куда намечено доприселение и те мероприятия правительства, которые будут проведены к моменту приезда кр-цев, по хозяйственному, политическому и культурному обеспечению.

6. Райземотделам немедленно приступить и в кратчайший срок приготовить жилые помещения, надворные постройки, мебель, и известить не позже 1-го июля части о готовности к приему. Частям проверить ход подготовки и готовность к приему кр-цев.

7. С завербованными крцами вести систематическую работу вокруг мероприятий партии в области сельского хозяйства. Добиться полного усвоения решений 17-го съезда партии. Организовать курсы для прохождения агроминимума, подготовки трактористов, комбайнеров, бригадиров, счетоводов, учитывая потребности колхоза.

8. О ходе выполнения настоящих указаний доносить ежемесячно в ПУВО. Первое донесение представить к 1 мая.

ПРИЛОЖЕНИЕ: План вербовки на 1934 год.

Форма для представления.

Списки завербованных.

П. п. нач. политуправления Украинского военного округа — АМЕЛИН.

Нач. управления обороны Наркомзема УССР — РЯБОКОНЬ.

Верно: Делопроизводитель ПУВО — (подпись)

«19» февраля 1934 г.
№ с/0040.
мо

СПИСОК
РАЙОНОВ ДОПРИСЕЛЕНИЯ с. х. НАСЕЛЕНИЯ 1-й и 2-й ОЧЕРЕДИ

1 очереди				2 очереди		
№№	Название районов	Количест. всел. семейств	Из какой области	Название районов	Количест. всел. семейств	Из какой области
	1.	2.	3.	4.	5.	6.
	Донецкая область					
1.	Беловодский	600	Ивановск	Беловодский	300	Черниговской
2.	Белолуцкий	500	" "	Белолуцкий	400	" "
3.	Ново-Псковский	600	" "	М-Псковский	400	" "
4.	Ст. Каранский	400	" "	Ст. Каранский	300	" "
5.	Старобельский	350	" "	Старобельский	300	" "
6.	Сватовский	150	" "	Сватовский	200	" "
7.	Покровский	510	" "			
8.	Марковский	390	" "			
9.				Володарский	300	" "
10.				Мариупольский	400	" "
11.				Гришинский	300	" "
12.				Рубежанский	200	" "
13.				Амвросиевский	600	" "
14.				Александровский	300	" "
	ИТОГО	3500				4000

Юліана ШЕВЧУК, «Голос України»

Бідність – не ганьба, а привід замислитись

У представництві Організації Об'єднаних Націй відбулася презентація звіту про людський розвиток України в 1996 році.

З 1990 року на замовлення програми розвитку ООН щорічно публікують доповідь про людський розвиток — як у глобальному світовому контексті, так і на рівні окремих країн.

У цьогорічній доповіді йдеться про те, що для четвертої частини населення світу економічне зростання майже зупинилось. У 89 країнах економічне становище погіршилося, що призводить до безпрецедентної поляризації багатих і бідних. На сьогодні гаманці 358 найбільших мільярдерів світу перевищують сукупний доход 45 країн, де проживає майже половина населення земної кулі.

У звіті, в якому визначають щорічний рейтинг країн за показниками розвитку людського потенціалу, на перше місце серед 174 країн вийшла Канада. А як же ми? Унаслідок шаленого економічного спаду Україна посідає 80-те місце в світі, відкотившись навіть нижче середини. До речі, в минулорічному звіті наша держава була на 54-му місці.

У підготовці видання звіту брали участь більш як 30 національних колективів. Він містить детальний аналіз ситуації в країні та дає певні рекомендації фахівців міжнародного співтовариства. Порівняно з минулорічним у ньому з'явилися нові розділи, присвячені житловим умовам та середі існування, етнічним та міграційним проблемам. У представництві ООН в Україні сподіваються, що звіт дійде до усіх ланок влади і стане інструментом для прийняття державних рішень.

Володимир ЛОЗИНСЬКИЙ:

«Нас вабить кубкова перспектива»

Футбол

Учора футболісти ЦСКА повернулися з відпустки і розпочали підготовку до другого кола чемпіонату країни. А напередодні я мав зустріч з головним тренером армійців Володимиром Лозинським. Поговорили про минуле, нинішнє і майбутнє його команди, ще про різні речі.

—Як оцінюєте виступ підопічних у першому колі? — запитав співрозмовника. — Адже на старті чемпіонату ЦСКА опинився у досить незвичній ситуації...

—Справді, веселі були дні, навіть години. Адже більшість наших гравців у попередньому сезоні виступала у другій лізі. І от, проминувши першу, опинилися у вищій. Від таких метаморфоз у кого завгодно може «поїхати дах». А тут мова ведеться про юнаків. Щастя, що в колективі залишилися Едуард Цихмейструк, Сергій Федоров та Михайло Стельмах, які мали досвід виступів на найвищому рівні. Втім, у нашої молоді виявився козацький характер. У стартовому матчі ми хоч і програли київському «Динамо», але гідно — 0 :1. І це за умови, що більшість хлопців не була навіть знайома між собою. На той поєдинок на стадіон грати проти динамівців збиралися вирушити ... дві команди: наша і очолювана Берндтом Штанге. Так сталося, що на поле вийшли ми.

Уранці того дня президент нашого клубу Михайло Гриншпон призначив мене головним тренером, а моїми помічниками Володимира Безсонова та Геннадія Литовченка. Клуб «ЦСКА-Борисфен» припинив існування. А попереднє керівництво дезорієнтувало гравців, сказавши, що клуб припинив існування і всі відтепер вільні. Отака була ситуація.

До згаданих гравців додам ще й Віталія Реву, Віктора Уляницького, Віталія Левченка. Вони виявилися порядними людьми і підтримали ЦСКА у скрутний момент. Президент київського «Динамо» Григорій Суркіс дав нам «в оренду» Сергія Федорова.

Отже, попервах було дуже сутужно. Адже серйозну передсезонну підготовку, яка відповідала б вимогам вищої ліги, пройшов тільки Цихмейструк. А насичений календар, коли ігри через три дні на четвертий, не давав можливості попрацювати, щоб надолужити згаяне. Доводилося крутитися ось у такому жорсткому режимі. Але в цьому є й позитивний бік. Адже команда витримала. У неї, виявилося, сильні і воля, і нерви. Як для дебютанта, наш виступ у першому колі можна вважати задовільним. Посідаємо десяте місце. І це не межа, а тільки точка, з якої слід іти на штурм більших висот. Потенціал у колективу значно вищий. Другу частину першого кола ми зіграли досить упевнено. Як-то кажуть, пішов накат. Ми здобували перемоги. Дуже задоволений діями підопічних у поєдинку з «Карпатами», яких подолали завдяки ліпшій тактиці. Мене радує, що у нас з'явився колектив — згуртований, бойовий і перспективний.

—У зв'язку з цим таке запитання: це плюс чи мінус українському футболові, що команда другої ліги гідно виступає у вищій?

—На жаль, рівень нашої вищої ліги дещо знизився.

—Чому?

—Є багато команд які просто недовкомплектовані. Це насамперед «Кривбас», «Нива» (Вінниця), «Нива» (Тернопіль), «Кремінь», «Прикарпаття». Матеріальна скрута, либонь, не дає їм і подих перевести. Але окремі ігри «Шахтаря», «Дніпра», «Таврії», «Карпат» — це досить пристойний рівень. Я навмисне не згадую «Динамо», яке стоїть окремо. То — наш флагман.

—А ви тепер, мабуть, дістали солідне поповнення? Адже в армії пройшов черговий призов.

—Про запрошення до нас Мальцева з алчевської «Сталі» та Федорка з хмельницького «Поділля» я вже повідомляв, коли ми йшли у відпустки. Справді, пройшов черговий армійський призов. І, зрозуміло, ми переглянули багато кандидатів. Декого залучили. Не забувайте, що маємо ще й команду ЦСКА-2 (головний тренер Олександр Петраков). Вона, перший колектив, а ще групи з Республіканського училища фізичної культури — це один організм. Між іншим, справами селекції у нас займається видатний фахівець цієї справи, гравець першого «золотого» складу київського «Динамо», заслужений тренер України Анатолій Сучков. Він дав путівку у велике футбольне життя сотням молодих людей.

І ще про одне хочу сказати: переконаний, що обов'язково треба відновити першості Збройних сил. Це — чудовий полігон для армійського футболу взагалі, а для нас — невичерпне джерело резервів.

—Володимире, скажіть відверто: чи думали колись, що прийде такий день, коли ви сидітимете на лавочці у ролі головного тренера клубу вищої ліги, який гратиме проти київського «Динамо», очолюваного вашим учителем Валерієм Лобановським?

—Мріяти нікому не забороняється. Про тренерську кар'єру думав, коли ще був гравцем. Але таку ситуацію передбачити було важко. А вона, як бачимо, стала реальністю.

—А чи вірив у те, що великий тренер повернеться в Україну?

—Навіть і не сумнівався, що повернеться. Не може людина довго бути відірваною від домівки. Та ще й перебувати в таких незвичних умовах. Валерій Васильович повинен приносити користь Україні. Це однозначно.

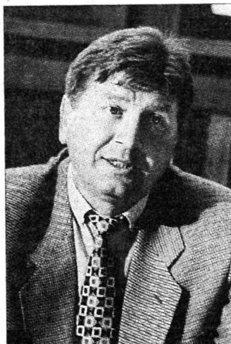
—Гаразд. А скажіть, чи згодні ви з твердженням, ніби ті, хто працював з Лобановським, «зомбовані» ним?

—Це — нісенітниця. Звичайно, я гордий, що працював під керівництвом Валерія Васильовича. Отримав від нього дуже багато. Цей багаж допомагає мені в нинішній роботі. Вдячний також і моїм іншим наставникам — Вікторові Фоміну та Євгенові Лемешку. Вони — авторитети футбольної справи. Але насмілюся сказати і про те, що маю й власний погляд на футбол. Те саме можу сказати про багатьох динамівців, яким Лобановський дав багато. Вони стали особистостями з власним тренерським почерком. Візьмімо хоча б Леоніда Буряка, Олега Блохіна, Михайла Фоменка...

—І останнє запитання: як збирається грати з «Шахтарем» у півфіналі Кубка країни?

—Нас дуже вабить кубкова перспектива. Кому ж не хочеться вийти на європейський рівень? Знаємо сильні сторони суперника. Зубов, Кривенцов, Матвєєв, Шутков, Поцхверія — чудові футболісти. Вони, їхні партнери і тренери також плекають надії на перемогу. Але ми знаємо і слабкі місця «Шахтаря». Зрозуміло, про них не казатиму. Що ж, поборемося. Але для цього необхідно добре підготуватися. Що й починаємо робити. Спершу працюватимемо вдома. А після Нового року тренуватимемося в Словаччині. Далі на нашому маршруті — Китай, Ізраїль...

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

На знімку: головний тренер київського ЦСКА Володимир Лозинський.

Фото Петра ЛЕЙКА.

Федір Данилович ОВЧАРЕНКО

25 грудня 1996 року раптово помер видатний учений в галузі колоїдної хімії та фізико-хімічної механіки, академік НАН України, доктор хімічних наук, професор, лауреат Державної премії України, премії імені Л. Писаржевського НАН України, премії імені П. Рібендера РАН, радник дирекції Інституту біоколоїдної хімії НАН України Федір Данилович Овчаренко.

Ф. Овчаренко народився 8 лютого 1913 року в с. Василівщина Білопольського району Сумської області. Трудову діяльність розпочав у Глухівському педінституті, після його закінчення в 1934 році до другої світової війни працював асистентом кафедри неорганічної хімії.

З перших днів війни Ф. Овчаренко у діючій армії: командир вогневого взводу, батареї, потім начальник штабу дивізіону, заступник начальника відділу штабу армії Ленінградського фронту.

Після закінчення війни повернувся до наукової та педагогічної діяльності, працював асистентом, а після захисту кандидатської дисертації — доцентом, завідувачем кафедри неорганічної хімії Київського ветеринарного інституту.

З 1949 року Ф. Овчаренко працював в Академії наук України старшим науковим співробітником, а з 1956 року, після захисту докторської дисертації, — завідувачем відділу фізичної хімії дисперсних мінералів Інституту загальної та неорганічної хімії імені В. Вернадського НАН України.

У 1957 році обраний членом-кореспондентом, а у 1961 — дійсним членом /академіком/ Академії наук. У 1960—1962 роках очолював Відділення хімічних і геологічних наук АН УРСР, з 1967 — директор створеного ним Інституту колоїдної хімії та хімії води, а у 1968-1972 роках секретар ЦК Компартії України.

З 1983 року Ф. Овчаренко започаткував Відділення природних дисперсних систем і керував ним до 1988 року. З 1991 року за його безпосередньої участі на базі цього Відділення створено Інститут біоколоїдної хімії НАН України, в якому працював до останніх днів життя радником дирекції.

Ф. Овчаренко зробив вагомий внесок у розвиток колоїдної хімії та фізико-хімічної механіки. Він фундатор послідовного колоїдно-хімічного підходу до вивчення властивостей, генезису і перетворень природних систем мінеральної і біологічної природи; відкрив нове явище вибіркової гетерокоагуляції мікроорганізмів з мінеральними частками. Суттєвий внесок у науку про колоїди зробили його дослідження ліофільності дисперсних систем, їх поверхневих та електроповерхневих властивостей, адсорбції та хемосорбції поверхнево-активних речовин, з розчинів, стабілізації і структуроутворення, фізико-хімічної механіки дисперсних структур. Розроблені ним принципи керування поверхневими властивостями дисперсних мінералів стали основою створення нових технологій і матеріалів: очищення та осушення газів, регенерації та розділення рідких вуглеводородів, наповнення полімерних композиційних матеріалів, одержання каталізаторів та сорбентів широкого спектру застосування, керамічних будівельних виробів, мастильно-охолоджувальних рідин, аквадагів, загущувачів мастил, дефектоскопічних сполук промивних бурових розчинів тощо.

За останнє десятиріччя за його активної участі виник й успішно розвивається новий науковий напрям — біоколоїдна хімія, який дає можливість у короткі строки зробити важливий крок у вивченні законів взаємодії мікрооб'єктів живої та неживої природи. На базі одержаних фундаментальних результатів розроблено принципово нові колоїдні біотехнології збагачення мінеральної металовмісної сировини, знешкодження техногенних розчинів вмістом важких металів та інше.

Він створив міцну наукову школу з колоїдної хімії та фізико-хімічної механіки. Серед його учнів більш як 20 докторів і 80 кандидатів наук. Дослідницьку діяльність учений тісно поєднував з науково-організаційною та громадською роботою як голова Відділення хімічних та геологічних наук Академії наук України, правління товариства «Знання» України, секції історії хімії Українського хімічного товариства, як член багатьох наукових та кваліфікаційних рад, редколегій вітчизняних та зарубіжних наукових періодичних видань.

Йому були притаманні активна громадянська позиція, принциповість, почуття відповідальності та постійне бажання наукового пошуку. Висока вимогливість до себе й оточуючих поєднувались з поважним ставленням до людей і скромністю.

За заслуги перед Вітчизною Ф. Д. Овчаренка було нагороджено орденами Леніна, Червоної Зірки, Вітчизняної війни 1 та 2 ступенів, Жовтневої революції, «Знак пошани» і багатьма медалями.

Світла пам'ять про талановитого вченого, людину щирої душі назавжди збережеться в наших серцях.

Президія Національної академії наук України.
Відділення хімії Національної академії наук України.
Інститут біоколоїдної хімії Національної академії наук України.

Жарт номера

● *Скільки мавп жалкують, що стали людьми!*

Олександр ПАСТУХ.
Мал. Петра СІГУТИ.

Гривня — це гроші!

Каже сусід Федір: «Уже три місяці, як гривні запровадили, а я ще живих не бачив, бо штири місяці не брав зарплати, а як брав, то ще купонами». Він не брав і я не брав, а онук каже: «Діду, покажіть, які ото гривні». Пішов по сусідах, аби дали подивитися на гривні. Ніхто не має. Аж на пошті надибав на малюнок «Зразки гривень». А онук усе одно каже: «Покажи живі гроші!» Показую йому сто купонів, які колись загубив, а тепер от знайшлися, і кажу: «Гривня така, як купон, лише без нулів». А він і каже: «Ага, гривня така, як долар, але ми його не маємо. Показуй уже на малюнках». Показую, а він про кожен розпитує (знайшов грамотного!).

«Оце є одна гривня з князем Володимиром, вона буде найбільш пошарпана і потерта, бо найбільш доступна народові і найбільш ходова. А з другого боку — якісь руїни Херсонеса. То мало б означати, що Україну розграбували, гроші вивезли за кордон, а списали все на Володимира, хоч він землі українські докупи збирав, а тепер розбазарюють, Херсонес (він коло Севастополя) віддали би «старшому братові».

На двох гривнях — фотографія Ярослава Мудрого. Він справді був мудрий, бо своїх синів одружував і доньок віддавав заміж за кордон, а церкву Святої Софії як збудував, то на віки, а наші мудрики патріарха церкви поховали на тротуарі коло Софії.

П'ять гривень — Богдан Хмельницький, але вже без коня і без булави, на Москву не показує, як ото на пам'ятнику.

Правду в народі кажуть, що від Богдана до Івана не було гетьмана, як від «п'ятки» до «десятки» нема гривень. А на «десятці» — Іван Мазепа. Що то історія з чоловіком утнула: його кляли по церквах, хоч він багато збудував їх, його оголошували зрадником, а він узяв і влучив у «десятку». І хто би з нас відмовився бути «мазепинцем»: мати повну кишеню «десяток»?

Ще один великий Іван, але вже Франко, намальований на «двадцятці», яка трохи нагадує жовте, «зів'яле листя». А коли б хтось у когось украв двадцять гривень, то це було б уже його «украдене щастя».

А от що на «п'ятдесятці» зображено, я геть заплутався: не знаю, хто намальований на ній? Баба каже: «От старе та й сліпе, та пише: «Ющенко». Я не маю нічого проти Ющенка, але я бачив його по телевізору молодим, а тут якийсь з бородою і в окулярах». Баба каже: «То він загримувався, аби в разі провалу грошової реформи його ніхто не впізнав». Федір каже: «Та це ж Грушевський, наш історик великий і перший президент України, а Ющенко, напевно, його позашлюбний син, який розписатися на гривні розписався, а ім'я тата не записав, помстився за те, що не записав його в заповіті на передплату 12-томної історії України-Руси. Отакі в них діла».

На «сотку» подивився — стало мені прикро: що їм Шевченко поганого зробив, що вони з нього зробили старого діда? Навіть царизм не зміг так його змарнувати, як отой художник. Хлопці, схаменіться, та поет у свої сорок сім років хотів одружитися з дівчиною, а ви з нього пенсіонера зробили. Думаєте, що він вижив би на нашу пенсію? Він би краще ще на десять років у солдати пішов. Ні, як Леніна, то вічно молодим робили, ніколи в кепці на броньовику не малювали (їх би за це вмалювали!). Все світив своєю гіпсовою лисиною, як лампочкою Ілліча, а на Шевченка папаху нап'яли аж на вуха. Добре, що хоч з другого боку купюри дали знову Софійський собор, а значить, дорога наша до храму веде, незважаючи на те, що гривні ми ще розмінюємо на копійки, російські дрібні гроші. Але головне, щоб ми себе і Україну не розміняли на копійки. І навіть на доляри. А до гривень не дописували більше нулі. Бо нуль він і на гривні — нуль. Так само, як у мене в кишені зараз порожньо. Нічого, головне, щоб мої онуки жили не в рубльовій зоні, а в гривневій. Це — головне!

Василь БАБІЙ.
Мал. Сергія ГЛУЩАКА.

Напад
(із кримінальної хроніки)

За півгодини до обідньої перерви до відділення Ощадного банку ввірвалися двоє озброєних і дуже небезпечних, з натягнутими на обличчя капроновими панчохами.

— Ані з місця! — крикнули нападники. — Касирові і контролерам не ворушитися, клієнтам лягти на підлогу!

Не відразу зрозумівши, що відбувається, деякі з клієнтів, роззявивши рота, продовжували стояти.

— На підлогу! — ще раз наказав один із нападників, окресливши півколо рукою з пістолетом, у той час, як другий уважно пильнував працівників Ощадбанку.

Клієнти лягли. Усі, крім одного, що продовжував стояти.

— На підлогу! — наставивши дуло, втретє скомандував грабіжник.

— Не ляжу! — твердо відповів чоловік похилого віку.

— Чому? — здивовано, проте грізно крикнув нападник.

— Звик стояти. Скрізь, де ніхто не поступається місцем і не пропускає поперед себе. У міському транспорті, незважаючи на мій вік, у чергах до лікаря, хоча спеціальний статус маю — право на позачергове обслуговування. І тут стоятиму до кінця! Моя черга недалеко, а якщо ляжу та поки встану, знову опинюся у хвості.

Від такої непокори на кілька секунд сторопіли обидва нападники...

Грабіжників затримали на місці злочину.

Феодосій ЛУЗАН.

А ось Сергій...

А ось Сергій приносив народові користь. Щоправда, нечасто і небагато. Додому приносив значно більше. За своє недовге життя багато переніс усякого.

Та одного разу сталося лихо. Його будинок, повний усього, загорівся. Сергій був поряд і почав швидко переносити все з будинку назад у відкрите життя.

Отож Сергій, який переніс стільки всього, не переніс цього. Він, звичайно, не помер. Але став зовсім іншою людиною. (Хоча... Чи нам з вами судити?)

Анатолій КАЗАНСЬКИЙ.
Мал. Анатолія АНДРЄЄВА.

МАНІЯК

—Вечеря готова?

—Звичайно, моя люба! Печеня з курячих ляшок, рулет, фаршированний грибами, овочевий салат і булочки-суфле з ванільною підливою.

—Зарплату отримав?

—П'ятсот доларів. Усі гроші, до копієчки, приніс додому й поклав до твоєї шкатулочки.

—Гм... пил з меблів...

—Витирав, моє золотко, двічі!

—Уроки з Сергієм вивчив?

—Обов'язково!

—А листа матері написав?

—На восьми з половиною сторінках!

—Невже й квіти не забув полити?

—Пеларгонії й епісії полив водичкою з глиняного глечика, а філодендрони — водичкою зі скляного глечика.

—О, Боже! Тепер я зрозуміла, чому від тебе пішла перша дружина. Ти ж нестерпна людина. Щодня одне й те саме: уроки вивчив, їсти приготував, гроші не пропив!

—Але ж, ластівочко!..

—Жодних ластівочок! Я знаю — ти знущаєшся з мене, хочеш мене закатувати. Вбивця! Шкуродер! Маніяк! Але у тебе нічого не вийде! Розлучення! І негайно!

Олександр ПЕРЛЮК.
Мал. Бориса РЕВЧУНА.

Сім мешків гречаної вовни

Несумісність
Людина — сторонній предмет для держави.

Протезування
Цитати — це протези думок.

Заповнення
Задом можна заповнити будь-яке місце.

Заціпеніння
Той, хто зняв кайдани, ціпеніє від волі.

Інстинкт
Той, хто ходив колами пошани, не здатний рухатися навпростець.

Виживання
Скількох викурили димом вітчизни!

Результат
Коли свобода замінить диктатуру в усьому, впаде народжуваність.

Юрій БАЗИЛЄВ.

Пародія

На Йванах тримається світ

Як добре, що на світі є Івани...
І нам, Іване, поле засівати...

Микола СИНГАЇВСЬКИЙ.

В нас, Іване, самостійні плани,
Вже за нас не думає Москва.
Ти навчився сіять непогано,
Я — на вітер кидати слова.
Засівати — то найкраще свято,
Хоч сорочка мокра на спині.
Ти, Іване, будеш засівати,
А писать про це довір мені.
Засіваєш, друже, геніально,
Прокладає безліч хлібних трас.
Поле помережив он як гарно!
Ти б зумів засіяти і Марс;
Хліборобиш краще од японця,
Хоча маєш робу запашну.
Тож візьми до себе обліковцем,
Сій, а я гектари запишу.
Ми в одній упряжці до фіналу.
Як би ниву ти не засівав,
То мені було б наснаги мало -
Ну кого б оце я оспівав?
От лафа, що є на світі Йвани.
Неквапливо риму жуємо
І тихенько мрієм на дивані:
Біля них і ми проживемо.

Володимир СЕМЕНО.
Полтава.

Карантин

В комерційному кіоску
Винахідник-власник
На ніч вішав на шнурочку
Над дверима гасло:
«Карантин. У нас холера.
Будьте обережні!»
Якось вранці появився —
Аж відкриті двері.
Кіоск за ніч спорожнився,
Лиш текст на папері:
«В спецзаходах кіоскеру
Потреби немає.
Ми забрали всю холеру.
Карантин знімаєм».

Галина ЗЕЛІНСЬКА.

ПРАВЕКС-БАНК

1997

Поздоровляємо
з наступаючим
Новим роком
та Різдвом
Христовим!

Удачі Вам
і процвітання,
панове!

ПРАВЕКС-БАНК: НАДІЙНІСТЬ І ЧЕСНЕ ПАРТНЕРСТВО!

БЕСПЛАТНО! + СНИЖЕНЫ!

ПОДКЛЮЧЕНИЕ К СОТОВОЙ СЕТИ ЦЕНЫ НА ТЕРМИНАЛЫ

Украинская Мобильная Связь

253002, г. Киев,
ул. Луначарского, 16/4.
Тел. (044) 517-28-38

ПОСПЕШИ!

модель	старая цена	новая цена
NOKIA-720	~~972~~	739
MAXON	~~720~~	529
MOTOROLA	~~734~~	636

ЕЩЕ В ЭТОМ ГОДУ!

С 16 ПО 31 ДЕКАБРЯ

ЗИМНИЕ ВИДЫ СКИДОК

До відома акціонерів ВАТ «Крижопільський цукровий завод»
15 лютого 1997 року об 11-й годині за адресою: с. Городківка Крижопільського району Вінницької області, адмінбудинок заводу, відбудуться загальні збори акціонерів.

Порядок денний:

1. Інформація про стан приватизації на підприємстві.
2. Затвердження статуту та внутрішніх документів.
3. Вибори органів управління.
4. Різне.

Реєстрація акціонерів з 8.00 до 10.30.

Усім юридичним та фізичним особам потрібно прибути на збори або призначити своїх представників, делегуючи їм свої права, та видати доручення.

Довідки телефоном: (04340) 2-18-50.

С Чешскими авиалиниями в Новогоднюю Прагу

От 310 USD туда и обратно

- *бизнес класс*
- *на борту Рождественская атмосфера*
- *настоящее чешское пиво всегда на борту нашего самолета*
- *скидки по всей Европе*
- *зимние тарифы в США и Канаду*
- *бронирование билетов по телефону*

Звоните, ждем!
228-02-96
228-50-27
ул. Крещатик,14
гостиница "Крещатик"

At home in the skies

ВАТ «Дніпропетровський експериментально-дослідний завод зварювальних матеріалів» повідомляє про перші загальні збори акціонерів ВАТ, які відбудуться 14 лютого 1997 року о 12-й годині за адресою:

320097, м. Дніпропетровськ, вул. Червоногвардійська,1, завод ім. Бабушкіна (актовий зал).

Реєстрація доручень розпочнеться 10 січня 1997 р. за адресою: 320040, м. Дніпропетровськ, Запорізьке шосе, 7-й км;

учасників зборів — 14 лютого 1997 року з 9-ї год. до 11 год. 30 хв. за адресою зборів.

Порядок денний:

звіт голови правління;
прийняття статуту в новій редакції;
затвердження положень;
вибори керівних органів;
інше.

Акціонери мають прибути на збори особисто або делегувати своїх представників.

Телефони для довідок: 65-99-58; 65-91-57.

ПОЛТАВСЬКЕ ВАТ «ОБЛАГРОПОСТАЧ»

Пропонує зі складу у Полтаві нові автомобілі: (ціна, ум. од.)

ВАЗ - 21061	7400
ВАЗ - 21053	6900
ВАЗ - 2107	7450
ВАЗ - 21099	9200
ВАЗ -21093	8600
ВАЗ - 21074	7700
ВАЗ - 2109	7600
ВАЗ - 21043	7350

Тел: (8-05322) 2-78-31, 2-78-19, 7-24-35.
Факс: 2—76-87, 7-33-04

Ліквідується ТОВ «Укрпродавто». Боргові вимоги та претензії приймають за адресою: 252119, Київ-119, вул. Дехтярівська, 25-а, тел.213-67-50 протягом двох місяців з дня опублікування.

Підприємство «Антал» м. Києва припиняє свою діяльність.

Претензії приймають протягом місяця з дня публікації цього оголошення.

Тел. 290-94-81, 268-64-11.

Ликвидируется производственно-торговое предприятие «Витакс» города Черкассы.

Ликвидационная комиссия принимает претензии кредиторов по телефонам 65-16-19, 65-13-17.

АО «ТОКО» ликвидируется. Претензии принимаются в течение месяца с момента опубликования объявления. Тел.517-42-33.

Утерянный оригинал свидетельства о регистрации СП «ЕОС ООО» № 7458 от 01.03 1994 г. считать недействительным.

Арбитражным судом Днепропетровской области (323004, г. Днепропетровск, пр. Кирова, 1) возбуждено дело № 10-71 о банкротстве комбината «Днепрошахтострой» (323000, г. Павлоград, Днепропетровской области, пр. Шахтостроителей, 5, р/с 000205137 в Павлоградском отделении акционерного коммерческого банка «Проминвестбанк» Украины, МФО 305556).

Заявления кредиторов и возможных санаторов принимаются в течение месяца.

Правление ОАО «Харьковцитрон» приглашает акционеров предприятия принять участие в первом собрании акционеров завода, которое состоится 17 февраля 1997 года в 11.00 по адресу: Харьков-141, ул. Клочковская, 309. Тел.(0572) 32-03-75, факс (0572) 38-12-00.

Повестка дня собрания:

1. Отчет правления и ревизионной комиссии.
2. Утверждение устава.
3. Выборы наблюдательного совета, ревизионной комиссии, правления.

Правление ОАО «Харьковцитрон».

ЮРИДИЧНА ІНФОРМАЦІЙНА КОМПАНІЯ (ЮРІНКОМ) РЕАЛІЗУЄ ЮРИДИЧНУ ЛІТЕРАТУРУ,

перелік якої надруковано в газеті «Голос України» 20 грудня 1996 р.
Замовлення надсилати: 252047, м. Київ, вул. П. Нестерова, 4
тел.: (044) 441-82-87; 441-83-78

Людмила МИКИТЮК, «Голос України»

Уперед підеш — другий камінь знайдеш

(Напис на камені)

КОЛИСЬ грунтознавець, а нині жвавий пенсіонер Харін —гарна ілюстрація тези класика, що кожному буде дано по його вірі. А хто не вірує — за станом душі. Років із сорок тому молодий уродженець Боярки взяв та й матеріалізувався в Казахстані. «І що вас туди занесло?» — втомлено поцікавилася я. — «Як же, тоді була романтика цілини. А я був грунтознавець!» — радісно повідомив він.

Грунт таїть у собі не лише таємницю народження флори й смерті фауни. 1962 року він подарував Харіну метеорит. Великий шматок, 21 кілограм. «Тоді міг підняти, тепер ні». Камінь як камінь. Тільки рука того, хто його торкався, знає різницю. Нікому не відомий громадянин Харін відбив телеграму до Москви: «Приїздіть. Сумніваюся». Дивно, але в епоху цілини цей наївний телеграфний механізм спрацював. Із столиці надійшла відповідь: «Вишліть у конверті шматок для аналізу». Потім: «Негайно весь». На пошті Павлові Васильовичу та його каменю відмовили, сказали: рубай на шматки і відправляй, а 21 кілограм не положено! Але прийняли. Так у СРСР з'явився метеорит «Єфремовка». А в житті Павла Васильовича відбувся момент матеріалізації істини, що випадає не кожному, навіть великому мученикові.

Пізніше Харін і сам побував у Москві, в солідних інститутах. Каже, навіть запрошували до аспірантури. Та його немеркантильній душі важливіше було інше: щоби шматочок «Єфремовки» відправили до альма-матер — Київського університету. Грунтознавцю не те щоб відмовили, але в Києві так нічого й не з'явилося. Тим часом він десь вичитав, що в Америці крихти метеорита можна було побачити навіть у звичайній школі, але потім ті шматки покрали й пустили на персні —метеорит у золоті.

Заникані крихти «Єфремовки» Харін ще деякий час возив у валізі, доки не подарував одній симпатичній геологині. Він повернувся в Україну, вчителював у «Чернігівській та Сумській губерніях». Викладав астрономію, географію, хімію, історію. Час минав, і його односельці почали опановувати загалом немудру науку «малювання доларів». Наука з пісним виразом обличчя, але термінологія в'їдається. Так само в'їдається в нещасну дитячу свідомість реклама, і дитина сідає на ліжку посеред ночі, бурмочучи: «Пене-соник».

— Ви знаєте, скільки він (метеорит) коштує? Мільярд доларів! — Це сьогодні пан пенсіонер — такий Адам Сміт, а 1962 року йому висловили щиру подяку й видали сто карбованців мінус прибутковий податок.

Тим часом Павлові Васильовичу потрібні гроші на те, щоб продовжити пошуки: неподалік «Єфремовки» мають лежати й інші шматки. «Я пам'ятаю те місце з точністю до двох соток. Крім мене, його не знає ніхто, бо ті, що були поруч, хотіли лише випити й закусити». Куди тільки не звертався «хрещений батько» «Єфремовки»: до казахстанської, української та російської академій наук, до фонду «Відродження», в посольство Республіки Казахстан і особисто до пана Назарбаєва. Але наївний телеграфний механізм перестав спрацьовувати. На експедицію потрібні гроші, та видатки на цей метеорит не було враховано ні в казахстанському, ні в українському бюджетах. А якби, припустімо, Харін поїхав до суверенного Казахстану інкогніто й, не доведи Боже, щось звідти привіз, — карти йому віщували б пряму дорогу до бушегарні за контрабанду чужих національних надбань. Бо на зміну простенькій романтиці цілини прийшла набагато витонченіша й химерніша романтика притягування і відштовхування цілих країн і континентів.

Невтомний Харін і це враховує: «Я їду з України суворо офіційно, з благословення НАНУ, все залишаю в Казахстані, але й Україні одлам'ується».

Ольга ВАУЛІНА, «Голос України»

Ювілейний бенефіс Діда Мороза-Мукіна

(Початок на 1-й стор.).

За двадцять років, незважаючи на службу, Мукін (у миру — інженер цивільної авіації, який проводжає старий і зустрічає новий рік у «сутані» Діда Мороза) завжди встигав повернутися додому з боєм курантів і підняти келих шампанського в колі сім'ї. Дружина Юрія звикла до чоловіка—Діда Мороза. І ось уже кілька років поспіль разом з ним проводжає на незвичайну роботу дочку — Снігуроньку. Сімейним підрядом приносити новорічну казку людям веселіше.

Дідові Морозу-Мукіну морози не страшні — родом він з Далекого Сходу, оптимізму не позичати — Юрій Петрович весела й контактна людина, а ось з українською мовою — складніше. Є сім'ї, які хочуть слухати вітання тільки рідною мовою. В таких будинках наш Дід Мороз небагатослівний. Соло виконує дочка.

А взагалі їхньому приходу завжди раді й діти, і дорослі. Дядечки й тітоньки з не меншим запалом, аніж малюки, відгадують загадки, декламують віршики і отримують подарунки. Часто господарі частують новорічних «світанківських» посланців. Проте «на роботі» Дід Мороз-Мукін гостинністю замовників не зловживає.

— А люди, вони різні бувають, — ділиться своїми двадцятирічними спостереженнями Юрій Петрович. —Заможні й не дуже, відверті й насторожені, веселі й похмурі... Але всі під новий рік прагнуть бути добрими й уважними до своїх близьких і друзів. А ми в цьому їм допомагаємо.

Тепер у «гарячі» новорічні й різдвяні дні від недавнього державного монополіста новорічного сервісу для населення працює приблизно десяток дідів морозів: хтось сольно, хтось дуетом із Снігуронькою. Отримують 25% від прибутку. В середньому виходить 20 гривень за виклик. Тариф багато в чому залежить від того, де живе клієнт, — чимдалі від місця прописки дідів морозів, тим дорожче. Оплата транспорту та подарунки — за рахунок замовника. Нині багато сімей кооперуються і влаштовують спільне домашнє свято дітям із запрошенням Дідуся Мороза та його супутниці. Не так б'є по кишені, та й усім разом веселіше...

Бувало, сім'я Лукіних самостійно проводила новорічні благодійні акції. Так, торік Дід Мороз і Снігуронька зі святковими подаруночками (нехай дешевими, але від щирого серця) зайшли в гості до дітлахів 14-ї київської дитячої лікарні, на якийсь час змусивши відступити хворобу.

Отож, Діду Морозе-Мукін, ваш вихід!

Корисно знати

● Рукавички мають бути в гармонії з усім вашим вбранням, відповідати черевикам, сумці, головному убору.

● Рукавички розтягуються лише впоперек, набуваючи форми руки. Тому не варто натягувати їх між пальцями, підтягувати за манжети.

● Якщо з'ясується, що шкіряні рукавички тиснуть, загорніть їх у вологу ганчірку, а через дві-три години надягніть на руки і дайте висохнути.

● Шкіряні рукавички найчастіше чистять бензином. Світлі лайкові занурюють у бензин на кілька хвилин й енергійно труть, не викручуючи, знову вимивають у свіжій порції бензину і віджимають. Потім рукавичкам надають первісної форми, витирають сухою полотняною ганчіркою, щільно посипаючи тальком. Темні рукавички занурюють у бензин один раз, швидко виймають і витирають сухою ганчіркою — тальк не потрібен.

● Рукавички можна чистити сумішшю: 1 частина скипидару і дві частини бензину. Потім їх просушують на повітрі, але не на сонці.

● Замшеві рукавички миють у теплому мильному розчині, надівши на руки, і сушать, віджавши у рушнику. Можна чистити рукавички сумішшю нашатирного спирту з водою (1:4), міняючи тампон з вати або ганчірку в міру їх забруднення. Потім рукавички протирають ватою, змоченою водою або водою з додаванням оцту (чайна ложка на один літр води), витирають сухою ганчіркою і висушують на повітрі.

Галушки яблучні

Візьміть 8—10 свіжих яблук, 3 склянки пшеничного борошна, 4 яйця, 1 склянку молока, 1 столову ложку цукру, сіль за смаком. Почистіть яблука, натріть на тертушці або наріжте тонкими скибочками і залийте молоком. Збийте білки, змішайте з жовтками, розтертими з цукром і сіллю. Додайте борошно і, з'єднавши з яблуками, замісіть тісто. Зліпіть галушки і зваріть їх у підсоленій воді до готовності. Смачного!

Фото Павла ЛЕЙКА.

Отакої!

Перепиляв... асистентку

Ілюзіоніст-аматор Бернард Бренер був цілком переконаний, що переможе суперників на престижному конкурсі. Від його номера з перерізанням пилкою ящика, у якому знаходилася асистентка, — холонула кров у жилах. І справді холоне. Електропилка.. перерізала асистентку навпіл.

—Не розумію, як це могло трапитися, — засмучувався маг, коли його посадили до в'язниці у передмісті Відня. — Цей трюк було відпрацьовано до дрібниць. Мабуть, я припустився якоїсь помилки, ніколи собі цього не пробачу.

Суд теж йому не пробачить...

Маг-недоучка виступав у благодійному концерті циркових магів. Його партнерша чарівна Сента Бертельє, 24 років, увійшла до ящика, який нагадував труну. Бренер закрив віко, узяв у руки електропилку і почав перерізати ящик. Коли пролунав несамовитий крик, було вже надто пізно, вона виявилася перерізаною навпіл.

«Це звичайний номер ілюзіоністів, — каже сержант віденської поліції Петер Шуберт, який був присутній на виступі й арештував Бренера. Коли ж бризнула кров, ми подумали, що це так задумано. Ящик розвалився на дві частини, з них викотилися дві частини дівчини, що кровоточили. Люди почали з жахливими зойками залишати зал».

Слідство показало, що 46-річний банкір Бернард Бренер почав репетирувати магічні номери тільки кілька місяців тому. Асистувала йому його банківська секретарка. Виявилося, що в номері з ящиком асистентка повинна була так скорчитися, щоб займати лише половину ящика.

Розпалений Бремер не дав їй на це часу, почав пиляти надто швидко...

Запитували — відповідаємо

Згідно з Законом України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту», як інвалід війни я звільнений від сплати податків, зборів, мита всіх видів, земельного податку. Але банк, в якому мене обслуговують (я займаюсь підприємницькою діяльністю) вимагає, щоб я відраховував страхові внески до Пенсійного фонду. Як мені бути?

Віктор АНОСОВ.

Новоград-Волинський.

Для громадян, які ведуть підприємницьку діяльність, засновану на приватній власності фізичної особи та виключно її праці, встановлено тариф обов'язкових страхових внесків розміром 33,6 відсотка від суми доходу.

Цей тариф встановлено Постановою Верховної Ради України від 7 лютого 1996 року № 36/96-ВР і введено в дію з 1 квітня цього року. А пільги щодо оплати страхових внесків жодним категоріям громадян-підприємців законодавством не передбачені.

Марина КОВАЛЬЧУК.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 228850.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311249.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.